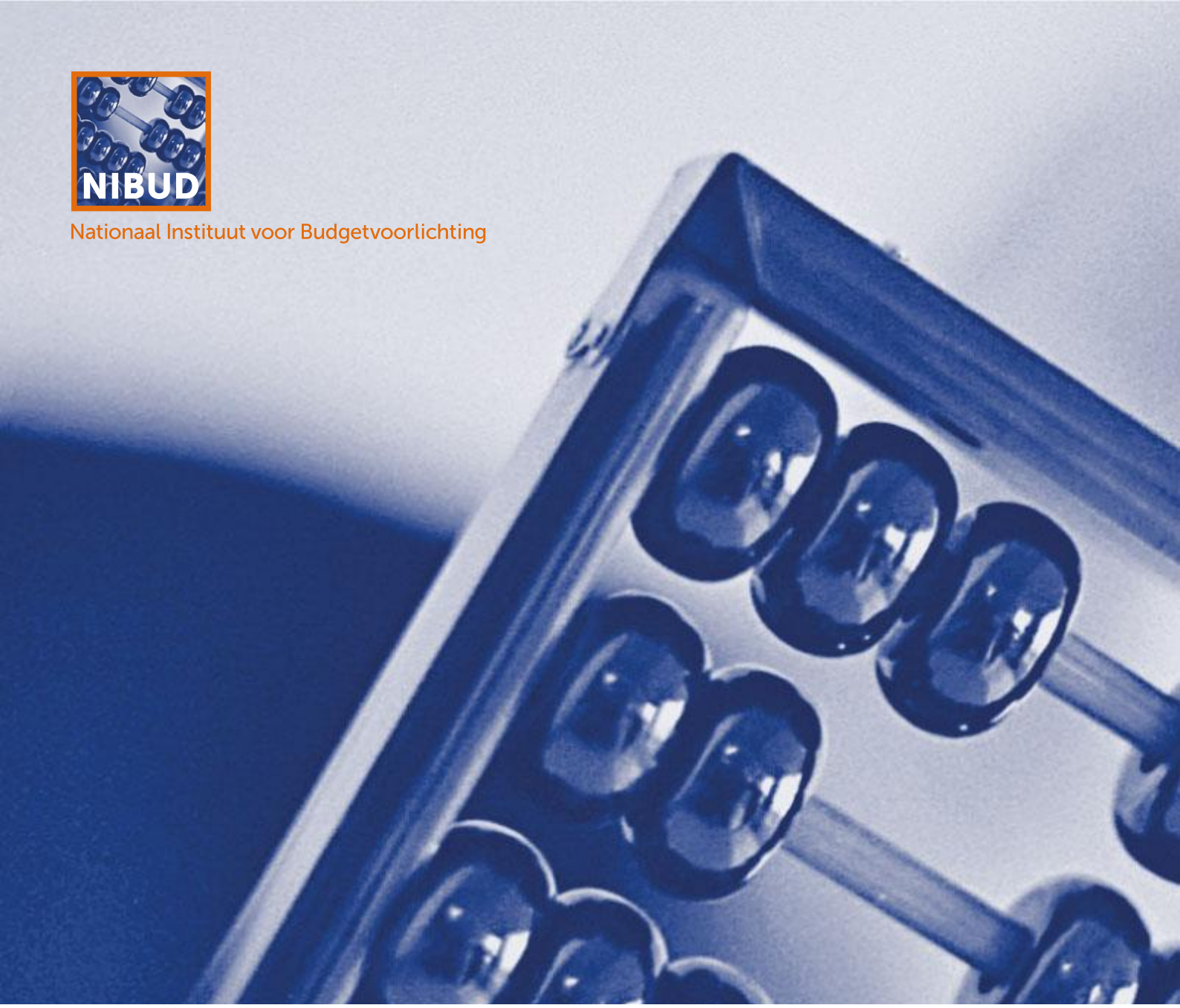

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Minima-effectrapportage gemeente Zwolle 2026

De invloed van landelijke en gemeentelijke maatregelen op de financiële positie van inwoners met lage inkomens

Sanne Lamers, Nouschka Veerman

22 mei 2026

Minima-effectrapportage gemeente Zwolle 2026

De invloed van landelijke en gemeentelijke maatregelen op de financiële positie van inwoners met lage inkomens

Auteurs
Sanne Lamers
Nouschka Veerman

Nibud, 22 mei 2026
In opdracht van de Gemeente Zwolle

Voorwoord

Het Nibud (Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting) is een onafhankelijk kennis- en voorlichtingsinstituut op het gebied van huishoudfinanciën zonder winstoogmerk. Onze missie is een Nederland zonder geldproblemen. Naast het verzamelen, ontwikkelen en bijhouden van basiscijfers, doet het Nibud ook onderzoek naar andere aspecten van geldzaken van huishoudens. Daarmee kunnen we inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

Het Nibud weet op detailniveau wat er gebeurt in de portemonnee van Nederlandse huishoudens. We weten wat erin komt, wat eruit gaat en wat ervoor nodig is om rond te komen. We zijn gespecialiseerd in het maken van de vertaalslag van de verzamelde data en kennis over de huishoudfinanciën naar praktische methodes, materialen en tools. Daarbij wordt voortdurend rekening gehouden met de actualiteit en de praktijk van alledag.

We staan voor een maatschappij die zo is ingericht dat mensen hun geldzaken in balans kunnen houden. Daarvoor werken we samen met talloze organisaties, van universiteiten en het bedrijfsleven tot landelijke en lokale overheden en vrijwilligersorganisaties.

In een minima-effectrapportage rekent het Nibud door wat de effecten zijn van landelijke regelingen en het minimabeleid van een gemeente. We doen dit met behulp van voorbeeldbegrotingen: inkomsten en minimumuitgaven worden onder elkaar gezet, waarmee de bestedingsruimte per huishoudtype inzichtelijk wordt gemaakt. Dat doen we voor verschillende inkomensniveaus (bijvoorbeeld 100, 110, 120 procent van het geldende bijstandsnorm). Hierdoor wordt ook een eventuele armoedeval inzichtelijk.

De uitgaven in de voorbeeldbegrotingen zijn gebaseerd op empirisch wetenschappelijk onderzoek, waarbij we bronnen gebruiken van instituten als het CBS, het Voedingscentrum en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

In de rapportage geeft het Nibud een onafhankelijk advies over het minimabeleid van een gemeente. Op basis van dit advies kan een gemeente besluiten haar beleid aan te passen. Deze rapportage is uitgevoerd door het Nibud, in opdracht van de gemeente Zwolle.

Utrecht, mei 2026

Inhoud

1 Inleiding 5
1.1 Centrale vraag 5
1.2 Kern minima-effectrapportage 5
1.2.1 Huishoudtypen 5
1.2.2 Inkomensniveaus 5
1.2.3 Armoedeval 6
1.2.4 Voorbeeldhuur 6
1.3 Leeswijzer 6
2 Onderzoeksmethode: begrotingen 7
2.1 Inleiding 7
2.2 Inkomsten 7
2.3 Uitgaven: minimumpakket inclusief sociale participatie 8
2.4 Uitgavensoorten 8
2.5 Voorwaarden aan de begrotingen 9
2.6 De begrotingen 10
3 Minimabeleid 11
3.1 Landelijk beleid 11
3.2 Lokaal minimabeleid 14
3.2.1 Kwijtscheldingsbeleid 14
3.2.2 Zorgkostenregeling: vergoeding eigen risico zorgverzekering 15
3.2.3 Zorgkostenregeling: vergoeding hoge zorgkosten 15
3.2.4 Individuele Inkomenstoeslag 15
3.2.5 Jeugdfonds sport 16
3.2.6 Kindregeling 16
3.2.7 Participatiefonds 16
3.2.8 Zwemvangnet 17
3.2.9 Bijzondere bijstand 17
3.2.10 Kinderopvang en peuteropvang 17
3.3 Meerkosten huishoudens met een zorgvraag 18
3.3.1 Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 21
3.3.2 Zorgkostenregeling 21
3.3.3 Belastingaftrek specifieke zorgkosten 22
4 Resultaten 23
4.1 Bestedingsruimte per huishoudtype 23
4.2 Armoedeval 25
4.2.1 Uitstroomval 26
4.2.2 Doorstroomval 27
4.3 Huishoudens met langdurig een laag inkomen 27
5 Conclusies en aanbevelingen 29
5.1 Voorwaarden 29
5.2 Bestedingsruimte en armoedeval 29
5.3 Aanbevelingen 30
Bijlage 1 | Verantwoording uitgaven 35
Bijlage 2 | Begrotingen 38
Bijlage 3 | Resultaten zonder gemeentelijk minimabeleid 47

1 Inleiding

1.1 Centrale vraag

Iedere gemeente beschikt over mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de financiële positie van inwoners met lage inkomens. Dat kan bijvoorbeeld door het kwijtschelden van gemeentelijke heffingen en/of door het verlenen van bijzondere bijstand. Het is echter niet direct zichtbaar wat in de praktijk de effecten van die maatregelen zijn op het budget van verschillende groepen huishoudens.
De centrale vraag van dit onderzoek luidt dan ook:
Wat is het effect van landelijke en lokale inkomensondersteunende regelingen op de financiële positie van huishoudens met een laag inkomen in de gemeente Zwolle, uitgaande van het beleid voor 2026?

Bekeken wordt welke groepen huishoudens in de gemeente goed profiteren van de verschillende inkomensondersteunende maatregelen en welke groepen minder goed. Dit is onderzocht voor dezelfde huishoudtypen als in het eerdere onderzoek voor de gemeente Zwolle van 2024.
Deze rapportage maakt ook weer een eventuele armoedeval inzichtelijk.

1.2 Kern minima-effectrapportage

Om tot een antwoord te komen op de centrale vraag, worden voor een aantal voorbeeldsituaties alle inkomsten geïnventariseerd. Hierbij wordt rekening gehouden met alle landelijke en gemeentelijke inkomensondersteunende maatregelen. Dit inkomen zal in een begroting worden afgezet tegen de minimale uitgaven waarmee huishoudens met een laag inkomen worden geconfronteerd. De minimale uitgaven zijn gebaseerd op de Nibud methode van budgetteren, aangevuld met lokale tarieven en tegemoetkomingen.

1.2.1 Huishoudtypen

In deze minima-effectrapportage wordt voor een aantal huishoudtypen de bestedingsruimte inzichtelijk gemaakt. Evenals in 2024 is in overleg met de gemeente Zwolle gekozen voor de volgende voorbeeldsituaties:

1. Een alleenstaande onder de AOW-gerechtigde leeftijd;
2. Een alleenstaande vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd);
3. Een eenoudergezin met twee jonge kinderen (3 en 5 jaar);
4. Een eenoudergezin met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar);
5. Een paar met zonder kinderen;
6. Een paar met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar);
7. Een alleenstaande tot de AOW-gerechtigde leeftijd met een zorgvraag (lichtverstandige beperking);
8. Een alleenstaande oudere (AOW-gerechtigd) met een zorgvraag (motorische beperking).

1.2.2 Inkomensniveaus

De rapportage laat zien welke effecten de landelijke en gemeentelijke maatregelen hebben op de financiële positie van de huishoudtypen bij verschillende inkomensniveaus.

Ook is weer gekozen, in overleg met de gemeente Zwolle, om begrotingen op te stellen met de volgende inkomensniveaus: bijstands-/AOW-niveau en voor 110, 120, 130 en 140 procent van de bijstandsnorm.

1.2.3 Armoedeval

Het kan voorkomen dat een huishouden met een hoger inkomen minder overhoudt dan met een lager inkomen, nadat rekening is gehouden met alle noodzakelijke uitgaven. Bijvoorbeeld doordat er geen recht meer is op inkomensondersteunende regelingen. Als een dergelijke armoedeval zich voordoet binnen de gestelde kaders, dan blijkt dat uit de resultaten van dit onderzoek.
Hierbij onderscheiden we twee soorten armoedevallen, namelijk een armoedeval bij uitstroom uit een bijstandsuitkering naar betaald werk (werkloosheidsval/uitstroomval) en een armoedeval bij het meer gaan verdienen (doorstroomval).

Bij huishoudens boven de AOW-gerechtigde leeftijd wordt officieel niet gesproken van een armoedeval, omdat deze gewoonlijk geen inkomensstijging meemaken. Toch kan er bij hen ook sprake zijn van een geringere vrije bestedingsmogelijkheid bij een hoger inkomen.

1.2.4 Voorbeeldhuur

Uit het Woononderzoek Nederland (WoON) van het CBS blijkt dat 96 procent van de huishoudens die de bijstandsuitkering als belangrijkste inkomstenbron hebben, in een huurwoning woont. Op basis hiervan gaan we er in deze rapportage van uit dat de voorbeeldhuishoudens in een huurwoning wonen.
De huur vormt in de meeste huishoudens de hoogste uitgave op de begroting. De huurprijzen in dit onderzoek zijn vastgesteld in overleg met de gemeente. Hierbij sluiten we aan bij de wetgeving rondom passend toewijzen. Woningcorporaties moeten bij het toewijzen van sociale huurwoningen voldoen aan de passendheidsnorm. Dat betekent dat de woningcorporaties hun sociale huurwoningen moeten verhuren aan woningzoekenden met een inkomen dat volgens de wet 'past' bij de huurprijs. Zo wordt voorkomen dat mensen met de laagste inkomens in te dure huurwoningen gaan wonen, en andersom.
De huren volgens het passend toewijzen zijn in 2026 € 713 voor één- of tweepersoonshuishoudens en € 764 voor huishoudens met drie of meer personen.

1.3 Leeswijzer

Het rapport is als volgt opgebouwd: In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de onderzoeksmethode. Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de landelijke en lokale inkomensondersteunende regelingen. In hoofdstuk 4 worden de resultaten weergegeven: Wat is de bestedingsruimte van de onderzochte huishoudtypen? En wat zijn de effecten op de financiële positie van deze huishoudens van het huidige minimabeleid en van de gewenste wijzigingen daarop? Ten slotte staan in hoofdstuk 5 de conclusies en aanbevelingen van het rapport.
In de bijlagen wordt meer informatie gegeven over bronnen van de referentiecijfers en staan de begrotingen per huishoudtype naar inkomen.

2 Onderzoeksmethode: begrotingen

2.1 Inleiding

Om het effect van inkomensondersteunende regelingen op de financiële positie van huishoudens te berekenen, maakt het Nibud gebruik van minimumbegrotingen. Uit deze begrotingen zijn de inkomsten en uitgaven van de huishoudens af te lezen.

De begrotingen in deze rapportage zijn gemaakt voor verschillende huishoudtypen op verschillende inkomensniveaus. Hierbij gaan we ervan uit dat huishoudens in een huurwoning wonen.
De begrotingen zijn voor groepen van huishoudens. In werkelijkheid kan de financiële situatie van de individuele huishoudens er anders uitzien. De begroting laat dus niet zien hoe de begroting van een individueel huishouden eruitziet, wel hoe de gemiddelde begroting van groepen huishoudens eruitziet.

Gemiddelde maandbegrotingen

De begrotingen die gepresenteerd worden in dit rapport zijn gemiddelde maandbegrotingen. In die begrotingen wordt het totaal besteedbaar maandinkomen weergegeven. Dat inkomen bestaat uit alle inkomsten van het huishouden, zoals netto salarissen en uitkeringen inclusief vakantiegeld, belastingteruggaven, zorgtoeslag, huurtoeslag, kindgebonden budget, kinderopvangtoeslag en kinderbijslag.
Het vakantiegeld wordt meestal niet maandelijks uitgekeerd en de kinderbijslag wordt een keer per kwartaal uitbetaald. In de begrotingen zijn die bedragen opgenomen als gemiddelde maandbedragen.

2.2 Inkomsten

In deze rapportage worden op vijf inkomensniveaus begrotingen opgesteld voor de betreffende voorbeeldhuishoudens: het minimuminkomen (bijstands-/AOW-niveau), 110 procent, 120 procent, 130 procent en 140 procent van de geldende bijstandsnorm. Met bijstandsniveau wordt in deze rapportage bedoeld de norm op grond van de Participatiewet, artikel 5 sub c.

De toeslagen die worden getoond in de begrotingen zijn afhankelijk van het verzamelinkomen. Bij elk inkomensniveau hebben we het verzamelinkomen berekend dat bij het netto inkomen hoort. Hierbij hebben we rekening gehouden met de heffingskortingen, waaronder de inkomensafhankelijke combinatiekorting.

Voor paren gaan we uit van een situatie waarin slechts een van beide partners werkt. Deze eenverdienerssituatie is financieel de minst gunstige situatie. Als beide partners werken, dan hebben zij bij hetzelfde bruto inkomen een hoger netto inkomen dan eenverdieners. Dat komt doordat beide partners dan recht hebben op heffingskortingen. Dat betekent ook dat we in dit rapport voor paren met kinderen tot 12 jaar geen rekening hebben gehouden met de inkomensafhankelijke combinatiekorting. Als beide ouders werken, dan hebben zij daar wel recht op en ziet de inkomenssituatie er iets gunstiger uit dan in de begrotingen in dit rapport.

In de begrotingen is geen rekening gehouden met eigen vermogen of eventuele inkomsten daaruit. Ook is er geen rekening gehouden met inkomsten of betalingen vanwege alimentatie.

In de rapportage wordt verondersteld dat de huishoudens maximaal gebruik maken van alle inkomensondersteunende regelingen die op hen van toepassing zijn, zowel de landelijke als de gemeentelijke.

2.3 Uitgaven: minimumpakket inclusief sociale participatie

De noodzakelijke uitgaven vullen we in via een minimumpakket waarvan een pakket voor sociale participatie een onderdeel vormt. Het minimumpakket bestaat uit uitgaven die voor elk huishouden niet of moeilijk vermijdbaar zijn.
In bijlage 1 staan de uitgangspunten en de samenstelling van de pakketten beschreven. Het minimumpakket zijn op bepaalde punten verschillend voor de diverse huishoudtypen. Een alleenstaande staat immers voor andere kosten dan bijvoorbeeld een gezin met kinderen.
De pakketten bestaan uit relatief goedkope artikelen (niet de allergoedkoopste) die algemeen verkrijgbaar zijn. We houden geen rekening met tweedehands artikelen. De pakketten zijn vastgesteld in samenwerking met andere deskundigen. Zo bestaat het voedingspakket uit gezonde voeding zoals vastgesteld door het Voedingscentrum.

Persoonlijk onvermijdbare uitgaven

Naast de noodzakelijke uitgaven van de pakketten zijn er in individuele gevallen persoonlijk moeilijke of niet-vermijdbare uitgaven. Dit zijn uitgaven die voor een bepaald persoon onontkoombaar zijn. Bijvoorbeeld wanneer iemand een speciaal dieet moet volgen. Voor dit soort uitgaven is vaak een tegemoetkoming mogelijk via gemeentelijk beleid. Deze uitgaven worden in dit rapport niet meegenomen.
In de begrotingen is ook geen rekening gehouden met kosten voor een huisdier of voor roken. Deze uitgaven worden niet gezien als onvermijdbaar. Indien een huishouden hiervoor toch kosten heeft, wordt het saldo op de begroting lager dan in deze rapportage is weergegeven.

Mensen die werken maken extra kosten ten opzichte van niet werkenden. Deze kosten zijn meegenomen als uitgavenpost bij een inkomen vanaf 110 procent van het toepasselijk minimum, evenals het onderzoek 2024.

Bij het opstellen van de begrotingen wordt geen rekening gehouden met uitgaven aan schulden. Schulden komen echter vaak voor onder huishoudens met lage inkomens.[1]

2.4 Uitgavensoorten

In alle begrotingen onderscheidt het Nibud de volgende soorten uitgaven:

- Vaste lasten. Dit zijn periodiek terugkerende uitgaven, waarbij het bedrag veelal elke periode hetzelfde is. Vaak is er een contract afgesloten voor deze uitgaven. Bijvoorbeeld de huur, energie of verzekeringen.
- Reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet iedere maand terugkomen. De bedragen voor de verschillende reserveringsuitgaven zou een huishouden in principe maandelijks opzij moeten zetten om deze onregelmatige uitgaven direct te kunnen betalen. Het gaat bijvoorbeeld om witgoed, kleding of de reservering voor het eigen risico bij zorgkosten.

[1] https://dashboards.cbs.nl/v5/SchuldenproblematiekInBeeld/

- Huishoudelijke uitgaven. Dit zijn regelmatig terugkerende uitgaven, waarvan het bedrag per keer (per aankoopbeurt) verschilt. Bijvoorbeeld de dagelijkse boodschappen.
- Sociale participatie. Dit zijn uitgaven die een huishouden wat vrijer kan invullen. Als voorbeeld heeft het Nibud een pakket aan uitgaven voor sociale participatie opgesteld. Dit pakket is opgesteld in samenwerking met het Sociaal Cultureel Planbureau. Het gaat om uitgaven aan contributies en abonnementen, bezoek ontvangen en op bezoek gaan, vakantie/uitgaan en recreatief vervoer.

Lokale tarieven

In deze rapportage wordt gerekend met minimale bedragen die huishoudens nodig hebben om deze uitgaven te kunnen betalen. Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de tarieven voor heffingen, de premie van de collectieve zorgverzekering en de kosten van de kinderopvang en peuterspeelzaal.

Minimabeleid

Als er inkomensondersteunende maatregelen zijn die een vergoeding vormen voor bepaalde uitgavenposten, dan is hier rekening mee gehouden in de begrotingen. De regelingen staan beschreven in het volgende hoofdstuk.

2.5 Voorwaarden aan de begrotingen

In de begrotingen wordt gerekend met minimale bedragen. Naast de cijfermatige kant moet daarom rekening worden gehouden met drie belangrijke voorwaarden.

1. Zeer goed met geld kunnen omgaan

Een goed overzicht van alle inkomsten en uitgaven is noodzakelijk. Alleen dan kan er voldoende geld opzij worden gezet om onregelmatige uitgaven te kunnen doen. Een gebrek aan goed overzicht kan vaak confronterend zijn en moeilijk te doorbreken.

2. Alle inkomensondersteuning aanvragen

Toeslagen en tegemoetkomingen beslaan vaak een groot deel van het totale inkomstenplaatje. Het is daarom voor huishoudens belangrijk om te weten op welke inkomensondersteuning men recht heeft en hoe en waar deze moet worden aangevraagd. Tegelijkertijd zien we dat huishoudens soms bewust afzien van het gebruik van inkomensondersteuning, omdat zij angst hebben dat zij het gekregen geld weer terug moeten betalen, zeker sinds het toeslagenschandaal. Ook hier moet aandacht voor zijn.

3. Geen grote persoonlijk onvermijdbare uitgaven hebben

Hoge persoonlijk onvermijdbare uitgaven zoals afbetalingen, zorgkosten of een hoge huur, kunnen het moeilijk of onmogelijk maken om een sluitende begroting op te stellen. Als de uitgaven niet omlaag gebracht kunnen worden, dan resteert er niks anders dan om te bezuinigen op overige uitgaven. In het geval van de begrotingen met minimale uitgaven, zoals ze in dit rapport zijn opgesteld, ontstaat het gevaar dat er ook bezuinigd wordt op noodzakelijke uitgaven. Dit kan er toe leiden dat er totaal geen reserves meer zijn om tegenslagen op te kunnen vangen, dat rekeningen niet meer betaald worden waardoor schulden ontstaan of dat gezondheidsbedreigende omstandigheden ontstaan.

Bovengenoemde voorwaarden zijn voor een deel te vangen in competenties voor goed financieel beheer. Het gaat hierbij niet alleen om vaardigheden, maar ook om gedragsaspecten. Daarom is inkomensondersteuning alleen niet voldoende. Het is ook belangrijk om ondersteuning op het gebied van het aanleren van vaardigheden te bieden, aangevuld met ondersteuning die rekening houdt met min of meer individuele gedragsaspecten.

2.6 De begrotingen

Volgens de methodiek die hierboven staat beschreven, worden de begrotingen opgesteld.
De volledige begrotingen staan in bijlage 2. Hierin is te zien op welke manier de regelingen doorwerken in de begrotingen en wat de invloed is op het inkomen van de verschillende huishoudtypen. Ook zijn begrotingen opgesteld waarbij het lokale minimabeleid niet is doorgerekend.

3 Minimabeleid

In dit hoofdstuk worden diverse landelijke en gemeentelijke regelingen voor inkomensondersteuning van minima beschreven. Paragraaf 3.1 beschrijft de landelijke regelingen; in paragraaf 3.2 komen de lokale inkomensondersteunende regelingen aan bod.

3.1 Landelijk beleid

Bij het opstellen van de begrotingen worden de landelijke uitkeringen, de landelijke heffingskortingen, de landelijke toeslagen en de kinderbijslag in de berekeningen opgenomen. In 2026 zijn er op dit terrein een aantal onderdelen aangepast die van invloed zijn op de financiële positie van huishoudens met een laag inkomen.

- Het bruto minimumloon gaat met ruim 4 procent omhoog. De uitkeringen die aan het minimumloon zijn gekoppeld, zoals de bijstand, de Wajong en de AOW, stijgen daardoor ook.
- Het kindgebonden budget gaat voor de meeste huishoudens met een laag inkomen omhoog. Het maximale bedrag gaat € 6 tot € 8 per maand omhoog voor ieder kind. De inkomensafhankelijke afbouw gaat omhoog van 7,1 naar 7,6 procent, waardoor het kindgebonden budget voor hogere inkomens juist omlaag gaat.
- De huurtoeslag verandert, meer huurders krijgen recht op huurtoeslag:
  - Met een huur boven de € 900 is er dit jaar ook recht op huurtoeslag. Vorig jaar was dit niet mogelijk.
  - Jongeren onder de 21 jaar kunnen huurtoeslag aanvragen als hun huur hoger is dan € 501,47. Vanaf 21 jaar is er recht op volledige huurtoeslag. Vorig jaar was dat nog vanaf 23 jaar.
  - De huurtoeslag voor gemeenschappelijke servicekosten vervalt. In plaats daarvan is de eigen bijdrage voor iedereen met € 11,96 verlaagd.

Landelijke heffingskortingen

Heffingskortingen zijn kortingen op de belasting. Hiermee wil de overheid bepaalde groepen ondersteunen. Denk aan ouders, ouderen en gehandicapten. Door de heffingskorting betalen zij minder belasting. Er zijn verschillende heffingskortingen:

- *Algemene heffingskorting: v*oor iedereen vanaf 18 jaar die inkomstenbelasting betaalt, ook als men niet werkt.
- *Arbeidskorting: v*oor iedereen die betaald werk doet, ook als men daarnaast nog gedeeltelijk een uitkering ontvangt.
- *Inkomensafhankelijke combinatiekorting: v*oor werkende ouders met kinderen jonger dan 12 jaar. Deze wordt toegekend aan de alleenstaande ouders of aan de minstverdienende fiscale partner.
- *Ouderenkorting en alleenstaande ouderenkorting:* voor AOW-gerechtigden.

Tabel 1: Landelijke heffingskortingen in bedragen per jaar

		2025	2026
Algemene heffingskorting	Onder AOW-leeftijd	€ 3.068	€ 3.115
	Vanaf AOW-leeftijd	€ 1.536	€ 1.556
Arbeidskorting		€ 5.599	€ 5.685
Inkomensafhankelijke combinatiekorting		€ 2.986	€ 3.032
Ouderenkorting		€ 2.035	€ 2.067
Alleenstaande ouderenkorting		€ 531	€ 540

Landelijke toeslagen

Toeslagen zijn bijdragen van de overheid om tegemoet te komen in de kosten voor de zorgverzekering, huur of kind(eren). Of een huishouden recht heeft op bepaalde toeslagen, is afhankelijk van een aantal factoren, bijvoorbeeld inkomen of vermogen. Bij het inkomen wordt verwezen naar het toetsingsinkomen, ook wel verzamelinkomen genoemd. Dit bestaat uit: inkomen uit werk en woning (box 1), inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2) en inkomen uit sparen en beleggen (box 3).
De volgende toeslagen (2026) zijn van belang voor de voorbeeldhuishoudens:

Zorgtoeslag

Zorgtoeslag is een bijdrage van de overheid voor de kosten van de zorgverzekering. Iemand kan aanspraak maken op zorgtoeslag vanaf 18 jaar. Dit geldt voor zowel alleenstaanden als stellen. Naast de inkomensgrens is er ook een vermogensgrens voor de zorgtoeslag. Hoe lager het toetsingsinkomen, hoe meer toeslag iemand ontvangt.

Tabel 2: Zorgtoeslag bedragen

Zorgtoeslag	2025	2026
Inkomensgrens alleenstaand	€ 39.719	€ 40.857
Inkomensgrens paar	€ 50.206	€ 51.142
Vermogensgrens alleenstaand	€ 141.896	€ 146.011
Vermogensgrens paar	€ 179.429	€ 184.633
Maximaal maandbedrag alleenstaand	€ 131	€ 129
Maximaal maandbedrag paar	€ 250	€ 246

Huurtoeslag

Huurtoeslag is een bijdrage van de overheid in de huurkosten. Huurders van een zelfstandige huurwoning kunnen in aanmerking komen voor huurtoeslag. De hoogte van de huurtoeslag is afhankelijk van het toetsingsinkomen, het vermogen, de huishoudsamenstelling en de huur.
De huurtoeslag wordt inkomensafhankelijk afgebouwd. De vermogensgrens voor de huurtoeslag is per persoon.
Huishoudens krijgen boven de minimale basishuur[2] volledige huurtoeslag tot aan de kwaliteitskortingsgrens. Vanaf deze huur wordt 65 procent vergoed, tot aan de aftoppingsgrens. Daarboven ontvangen huishoudens nog 40 procent huurtoeslag tot aan de maximale huurgrens. Tot 1 januari 2026 was er helemaal geen recht op huurtoeslag als de huur hoger was dan de maximale huurgrens. Vanaf 1 januari 2026 is dit wel het geval en kunnen alle huurders huurtoeslag aanvragen, ook al is hun huur hoger dan de maximale huurgrens. De verschillende huurgrenzen zijn in tabel 3 opgenomen.

Tabel 3: Huurtoeslag bedragen

Huurtoeslag	2025	2026
Vermogensgrens per persoon	€ 37.395	€ 38.479
Kwaliteitskortingsgrens	€ 477,20	€ 498,20
Aftoppingsgrens huurtoeslag 1p en 2p	€ 682,96	€ 713,02
Aftoppingsgrens huurtoeslag 3p of meer	€ 731,93	€ 764,14
Maximale huurgrens	€ 900,07	€ 932,93

[2] De minimale basishuur is inkomensafhankelijk en bedraagt voor alleenstaanden € 202,52 en voor meerpersoonshuishoudens € 200,71. Bij een hoger inkomen wordt de basishuur hoger.

Kinderopvangtoeslag

Kinderopvangtoeslag is een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang. De kinderopvangtoeslag is geregeld in de Wet Kinderopvang. De wet geldt voor dagopvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar en buitenschoolse opvang voor basisschoolkinderen. Maar ook voor opvang door ouderparticipatiecrèches of gastouders via een gastouderbureau en voor de peuterspeelzaal. Informele opvang door familie of kennissen valt hier niet onder. Om voor kinderopvangtoeslag in aanmerking te komen moet de instelling zijn aangemeld bij het Landelijk Register Kinderopvang. Ook moeten, in het geval van paren, beide ouders werken, tenzij er een re-integratietraject wordt gevolgd.

Tabel 4: Kinderopvangtoeslag bedragen per uur

Kinderopvangtoeslag	2025	2026
Maximale vergoeding dagopvang	€ 10,71	€ 11,23
Maximale vergoeding buitenschoolse opvang	€ 9,52	€ 9,98

Kindgebonden budget

Huishoudens met kinderen jonger dan 18 jaar kunnen in aanmerking komen voor het kindgebonden budget. Dit is een maandelijkse, inkomensafhankelijke bijdrage in de kosten van kinderen. Voorwaarde is dat iemand zijn of haar kind 'in belangrijke mate onderhoudt'. Er geldt een inkomensgrens (waarbij gekeken wordt naar het toetsingsinkomen). Na de inkomensgrens wordt de hoogte van het bedrag geleidelijk afgebouwd.
Het maximale bedrag per kind bedraagt € 215 per maand. Huishoudens met kinderen van 12 jaar of ouder, krijgen een extra bedrag per jaar. De maximale bedragen zijn:

- tussen de 12 en 16 jaar: maximaal € 60,33 extra per kind per maand;
- tussen de 16 en 17 jaar: maximaal € 80,33 extra per kind per maand.

Alleenstaande ouders krijgen nog een extra bedrag: maximaal € 284,67 per maand per huishouden.

Tabel 5: Kindgebonden budget

Kindgebondenbudget	2025	2026
Inkomensgrens alleenstaande	€ 28.406	€ 29.736
Inkomensgrens paar	€ 37.545	€ 39.141

Kinderbijslag

Een ouder heeft recht op kinderbijslag voor eigen kinderen en stiefkinderen tot 18 jaar en soms voor pleegkinderen tot 16 jaar. Kinderbijslag wordt eenmaal per kwartaal uitgekeerd. De bedragen worden in het geval van meerdere kinderen bij elkaar opgeteld. De bedragen voor kinderbijslag zijn afhankelijk van de leeftijd van het kind en onafhankelijk van het inkomen.

Tabel 6: Kinderbijslag per kwartaal

Kinderbijslag	2025	2026
0 – 6 jaar	€ 286,45	€ 295,07
6 – 12 jaar	€ 347,83	€ 358,30
12 – 18 jaar	€ 409,21	€ 421,53

3.2 Lokaal minimabeleid

Naast de landelijke inkomensondersteunende maatregelen heeft de gemeente Zwolle voor huishoudens met een laag inkomen ook een lokaal minimabeleid. De regelingen die worden opgenomen in de begrotingen komen in de volgende paragrafen aan bod. De verrekening van de regelingen vindt plaats bij de betreffende uitgavenposten. Per regeling is dit in de volgende paragrafen aangegeven.
Een uitzondering is de vergoeding hoge zorgkosten. Deze vergoeding is bij de inkomsten voor de betreffende zorghuishoudens toegevoegd.

3.2.1 Kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Zwolle kan kwijtschelding worden aangevraagd voor de afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing kent een vast en een variabel deel. Voor beide is kwijtschelding mogelijk op het variabel tarief echter gedeeltelijk.
Een lediging in een ondergrondse restafvalcontainer van 60 liter kost € 1,80. Kwijtschelding kan voor maximaal € 25,20, dus 14 ledigingen bij éénpersoonshuishouden of € 75,60 bij 42 ledigingen voor meerpersoonshuishouden.
In de begrotingen rekenen we voor een- en tweepersoonshuishoudens met 30 liter per week, voor drie personen gaan we uit van 45 liter per week en voor vier personen rekenen we met 60 liter per week.

De kwijtscheldingsnorm bedraagt 100 procent van de geldende bijstandsnorm. Dat wil zeggen dat, afhankelijk van het vermogen, huishoudens met een inkomen rond dit minimum in principe geen gemeentelijke heffingen hoeven te betalen. Bij een inkomen hierboven wordt betalingscapaciteit verondersteld.
De beleidsvrijheid ten aanzien van het kwijtscheldingsbeleid wordt bepaald door landelijke regelgeving. Hierbij wordt aan gemeenten de mogelijkheid geboden om rekening te houden met de kosten voor kinderopvang. Daarnaast kunnen gemeenten ervoor kiezen om voor AOW'ers uit te gaan van de netto AOW in plaats van de bijstandsbedragen voor AOW-gerechtigden. De gemeente Zwolle en het waterschap maken beide gebruik van de mogelijkheid om uit te gaan van de verhoogde norm voor AOW'ers. Ook wordt gebruik gemaakt van de extra vermogensvrijstelling van € 2.000 voor een echtpaar, € 1.800 voor een alleenstaande ouder en € 1.500 voor een alleenstaande. De gemeente houdt ook rekening met de kosten voor kinderopvang bij de bepaling van de betalingscapaciteit; het waterschap Vechtstromen doet dit niet.

Bij het waterschap is kwijtschelding mogelijk voor de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing ingezetenen. Bij de berekening van de kwijtschelding hanteert het waterschap, net zoals de gemeente, de norm van 100 procent van de toepasselijke bijstandsnorm.

Tabel 7: Heffingen gemeente en waterschap (2026)

Lokale heffingen	Huishoudgrootte	Jaarbedrag
Afvalstoffenheffing gemeente	1-persoon	€ 217,78
	2- of meer personen	€ 272,22
Waterzuiveringsheffing Waterschap (of verontreinigingsheffing)	1-persoon	€ 84,69
	2- of meer personen	€ 254,07
Ingezetenenheffing Waterschap (of watersysteem) per huishouden		€ 136,33

De kwijtschelding van de gemeentelijke heffingen en het waterschap wordt gezamenlijk berekend: het totaal aan te betalen belastingen (gemeente plus waterschap) wordt gebruikt voor het bepalen van het recht op kwijtschelding. De kwijtschelding wordt verrekend met de uitgavenpost "lokale lasten".

3.2.2 Zorgkostenregeling: vergoeding eigen risico zorgverzekering

Voor inwoners met een inkomen dat niet hoger is dan 130 procent van de geldende bijstandsnorm, verleent de gemeente Zwolle een tegemoetkoming in het verbruik van het wettelijk verplicht eigen risico. De tegemoetkoming is maximaal € 296 per kalenderjaar. Dit kan nog worden aangevraagd tot en met het jaar volgend op het jaar waarop het verbruikt risico betrekking heeft.
In de begrotingen is de tegemoetkoming verrekend met de uitgavenpost "eigen risico zorgverzekering".

3.2.3 Zorgkostenregeling: vergoeding hoge zorgkosten

Wanneer een gezinslid een chronische ziekte of lichamelijke beperking heeft dan zijn er vaak extra kosten, bijv. voor een dieet, kleding, waskosten van kleding, verwarming, vervoer, eigen bijdragen of eigen risico, medische of maatschappelijke dienstverlening. Worden deze kosten niet op een andere manier vergoed dan verstrekt de gemeente Zwolle een vergoeding van maximaal € 222 per jaar (€ 18,50 per maand).

De vergoeding geldt voor elk gezinslid met een chronische ziekte of lichamelijke beperking. Er moet aan één van de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Er is een Wmo-voorziening of Wlz-voorziening (Wet langdurige zorg), volgens de indicatiestelling van het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ);
- Het huishouden ontvangt geen vergoeding voor arbeidsongeschikten van UWV;
- Het huishouden heeft een gehandicaptenparkeerkaart;
- De afgelopen drie jaar is ieder elk jaar het verplichte eigen risico zorgverzekering ingezet.

De regeling is bedoeld voor inwoners met een inkomen tot maximaal 130 procent van de geldende bijstandsnorm en geldt voor volwassenen en onder voorwaarden voor kinderen. In de begrotingen is de regeling alleen meegenomen bij de huishoudens met een zorgvraag onder de inkomstenpost 'lokale tegemoetkoming'.

3.2.4 Individuele Inkomenstoeslag

De individuele inkomenstoeslag (IIT) in de gemeente Zwolle is bedoeld voor inwoners die weinig zicht hebben op extra inkomen in de toekomst en die wel inzet hebben getoond om meer inkomen te krijgen. Hierbij mag het inkomen in de afgelopen drie jaar niet hoger zijn geweest dan 110 procent van de geldende bijstandsnorm en het vermogen niet meer dan het wettelijk vrij te laten vermogen. De regeling is voor inwoners vanaf 21 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd.
De hoogte van de IIT bedraagt per jaar:

- € 507 voor alleenstaanden;
- € 73 voor eenoudergezinnen
- € 720 voor paren (zowel met als zonder kinderen);

Bij de resultaten van deze rapportage worden de saldi van huishoudens die recht hebben op de individuele inkomenstoeslag apart gepresenteerd, omdat niet elke inwoner van Zwolle met een laag inkomen hiervoor in aanmerking komt.

3.2.5 Jeugdfonds sport

Om jongeren uit gezinnen met een minimum inkomen (maximaal 130 procent van de geldende bijstandsnorm) deel te kunnen laten nemen aan sportactiviteiten is er in de gemeente Zwolle het Jeugdfonds sport. Voor contributie en sportattributen is er een bijdrage van maximaal € 265 per jaar per kind beschikbaar.
De regeling is bedoeld voor kinderen en jongeren van 4 tot en met 23 jaar.

In de begrotingen is onder de post "sociale participatie" een bedrag opgenomen voor contributies en abonnementen voor sportieve en culturele activiteiten (zie bijlage 1). Is er nog een resterende bedrag dan verrekenen we dat met sportkleding in de uitgavenpost "kleding".

3.2.6 Kindregeling

Ieder kind moet kunnen meedoen. Bijvoorbeeld mee op schoolreisje of lid zijn van een club of vereniging zoals de scouting, dansles of toneel. In gezinnen met een laag inkomen is dat vaak lastig. Voor deze gezinnen is er de Kindregeling. De Kindregeling is bedoeld voor kinderen van 4 tot en met 17 jaar, waarvan de ouders een inkomen hebben dat niet hoger is dan 130 procent van de geldende bijstandsnorm.
De bijdrage kan worden gebruikt voor schoolkosten, bijvoorbeeld een schoolreisje, rekenmachine, laptop, rugtas of de schoolbijdrage. De Kindregeling kan ook worden ingezet voor kunst en cultuur, zoals dans- of muziekles, de theaterklas of scouting.

De hoogte van de bijdrage is per jaar:

- € 673 per kind, voor kinderen in groep 1 tot 8
- € 1.032 per kind, voor kinderen in groep 8 die in 2026 naar het voorgezet onderwijs gaan
- € 1.032 voor jongeren op het voortgezet onderwijs of het 1e of 2e jaar mbo

In de begrotingen zijn de betreffende bijdragen verdeeld over de uitgavenposten "onderwijs" en "sociale participatie". Hierbij hebben we eerst de bijdrage met de kosten voor onderwijs verrekend en daarna het restant van sociale participatie afgehaald. Hierbij gaan we ervan uit dat het totale tegoed wordt uitgegeven.

3.2.7 Participatiefonds

Voor inwoners met een laag inkomen kent de gemeente Zwolle het Participatiefonds. Zo kunnen deze huishoudens toch meedoen aan culturele, maatschappelijke of sportieve activiteiten. Per persoon is het maximale bedrag € 120. Heeft iemand een partner, dan kan men samen maximaal € 240 krijgen.

Het fonds is bedoeld voor huishoudens onder de AOW-leeftijd met een inkomen dat niet hoger is dan 110 procent van de geldende bijstandsnorm. Heeft iemand een chronische ziekte of beperking, dan mag het inkomen niet hoger zijn dan 130 procent van de norm. In de begrotingen is de bijdrage vanuit het Participatiefonds verrekend met de uitgavenpost "sociale participatie".

3.2.8 Zwemvangnet

Het is belangrijk om over een zwemdiploma te beschikken. Daarom heeft de gemeente Zwolle het zwemvangnet ingesteld. Het zwemvangnet heeft als doel deelname aan zwemlessen en het behalen van de zwemdiploma's A en B mogelijk te maken voor kinderen van 5 tot en met 17 jaar uit gezinnen met een inkomen tot 130 procent van de bijstandsnorm.
Voor de vergoeding is er een stelpost van € 500, de werkelijke vergoeding is afhankelijk van het aantal zwemlessen.
Omdat in de begrotingen wordt uitgegaan van het lidmaatschap van één (sport)club, die vergoed wordt door het Jeugdfonds sport (zie hierboven), wordt de mogelijke vergoeding voor zwemlessen niet apart in de begroting verrekend.

3.2.9 Bijzondere bijstand

De gemeente Zwolle verstrekt voor bijzondere en noodzakelijke kosten individuele bijzondere bijstand. Uitgangspunt hierbij is dat er geen draagkracht is bij een inkomen tot 130 procent van de geldende bijstandsnorm. Het inkomen boven 130 procent, wordt geheel als draagkracht beschouwd.

De individuele bijzondere bijstand wordt in dit onderzoek niet meegenomen bij de huishoudens zonder zorgprofiel, omdat deze sterk afhankelijk is van de persoonlijke situatie.
Bij de huishoudtypen met een zorgvraag gaan we uit van een aantal veronderstellingen (zie ook paragraaf 3.3.1). Indien voor een of meer van deze voorzieningen individuele bijzondere bijstand kan worden aangevraagd, wordt dit meegenomen in de begroting. Overige verstrekkingen vanuit de individuele bijzondere bijstand worden, net als bij de andere huishoudtypen, niet meegenomen.

3.2.10 Kinderopvang en peuteropvang

Kinderopvang

Op grond van de Wet kinderopvang kunnen ouders van kinderen tot 12 jaar een tegemoetkoming toegekend krijgen voor de kosten van kinderopvang, de kinderopvangtoeslag. Vervolgens resteert een eigen bijdrage voor deze kosten.

In dit onderzoek zullen de alleenstaande ouders met een inkomen boven bijstandsniveau enkele dagen per week werken en gebruik maken van de kinderopvang voor het kind van 3 jaar. Bij 110 procent van het minimuminkomen wordt gerekend met 2 dagen (20 uur) kinderopvang per week, op 120 en 130 procent wordt uitgegaan van 3 dagen (30 uur) kinderopvang en op 140 procent rekenen we met 4 dagen (40 uur) kinderopvang per week. We gaan uit van 45 weken kinderopvang per jaar.

Peuteropvang

Een alleenstaande ouder met een bijstandsuitkering hoeft geen gebruik van de kinderopvang te maken; daarom zijn in de begrotingen op 100 procent geen kosten voor kinderopvang opgenomen. Wel wordt ervan uitgegaan dat twee dagdelen per week gebruik wordt gemaakt van de peuteropvang.
Ook voor paren zonder werk (met een bijstandsuitkering) of paren waarvan één van beide partners werkt (met een inkomen boven bijstandsniveau) gaan we ervan uit dat zij geen gebruik maken van de kinderopvang, maar van twee dagdelen peuteropvang.

In de gemeente Zwolle geldt een inkomensafhankelijke ouderbijdrage op basis van het door de Rijksoverheid vastgesteld fiscaal maximumtarief. De gemeente Zwolle subsidieert in dit geval de aanvulling tot het fiscaal maximumuurtarief over maximaal 640 uur per jaar. We gaan in dit onderzoek niet uit van een VVE-indicatie. De extra korting voor deze groep nemen we niet mee.
De kosten voor kinderopvang en peuteropvang zijn in de begrotingen opgenomen onder de uitgavenpost "kinderopvang". Voor de huishoudens die in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag, is dit in de begrotingen opgenomen bij de inkomsten.

3.3 Meerkosten huishoudens met een zorgvraag

Om de begrotingen voor huishoudens met een zorgvraag op te maken, zijn zogenoemde zorgprofielen opgesteld. Vervolgens wordt bepaald welke extra kosten deze huishoudens hebben en welke vergoedingen daar tegenover staan. De profielen zijn opgesteld door het Nibud, in samenwerking met Ieder(in), in opdracht van het Ministerie van VWS.[3]
In onze begrotingen gaan we ervan uit dat huishoudens met een inkomen boven het sociaal minimum inkomsten ontvangen uit werk of, bij een huishouden vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd, een aanvullend pensioen. Dit geldt ook voor de zorghuishoudens. In de praktijk kan iemand tot de AOW-leeftijd met een zorgvraag ook een WIA-uitkering ontvangen, net zoals bij een huishouden zonder zorgvraag sprake kan zijn van een ander soort uitkering, zoals bijvoorbeeld WW. In onze begrotingen gaan we hier echter niet van uit, ook omdat we in deze rapportage het effect van uitstroom naar werk zichtbaar willen maken.

Alleenstaande onder AOW-leef6tijd met een licht verstandelijke beperking

In deze situatie bespreken we een alleenstaande met een licht verstandelijke beperking. De persoon woont zelfstandig in een woongroep en heeft dagbesteding. De meerkosten bestaan voornamelijk uit een hogere premie voor een uitgebreidere zorgverzekering en bijdragen voor verschillende vormen van begeleiding: ambulante begeleiding, budgetbeheer en begeleiding voor activiteiten buitenshuis. Daarnaast zijn er beperkte meerkosten voor onder andere ziekenhuisbezoek en dieetadvies.
De meerkosten zijn weergegeven in tabel 8.

Meerkosten alleenstaande met een licht verstandelijke beperking

	Meerkosten
Uitgebreidere aanvullende verzekering	€ 16
Uitgebreidere tandartsverzekering	€ 13
Lidmaatschap patiëntenvereniging	€ 3
Zwembadkaartje voor begeleider	€ 25
Regiotaxi/Valys i.p.v. ov	€ 3
Kosten per (extra) ziekenhuisbezoek met regiotaxi	€ 13
Minderkosten fiets	€ - 13
Eigen bijdrage Wmo	€ 22
Eigen betaling dieetadvies	€ 10
Attentiekosten	€ 8

[3] Zie: https://www.nibud.nl/onderzoeksrapporten/rapport-meerkosten-van-het-leven-met-een-beperking-2024/

Gezien het bovenstaande, zal de begroting van de alleenstaande met een licht verstandelijke beperking op diverse punten afwijken van de standaardbegrotingen. We gaan ervan uit dat de alleenstaande in aanmerking komt voor de tegemoetkoming zorgkosten van € 222 per jaar. Deze vergoeding is opgenomen bij de inkomsten van dit huishoudtype.

Alleenstaande oudere met een motorische beperking

Het profiel voor de AOW-gerechtigde met een motorische beperking ziet er als volgt uit: het gaat om een alleenstaand persoon met een minimuminkomen die vanwege een motorische beperking rolstoelgebonden is. De beperking is niet ontstaan door een andere chronische aandoening. Deze persoon woont in een flatwoning met lift.
Voor mobiliteit buitenshuis maakt hij/zij gebruik van een scootmobiel. Het opladen hiervan heeft een hogere energierekening tot gevolg. Voor ziekenhuisbezoek (gemiddeld één keer per maand) en verder weg gelegen bestemmingen wordt gebruik gemaakt van de regiotaxi en Valys.
Overige meerkosten betreffen een uitgebreidere zorgverzekering, lidmaatschap van twee patiëntenverenigingen, begeleiding bij het sporten, kledingslijtage en extra waskosten, eigen bijdrage Wmo voor woningaanpassingen, eigen betalingen van medicijnen in verband met chronische ontstekingen en bloedsomloopproblemen, en vakantie in een aangepaste recreatiewoning (zie tabel 9).

Voor de oudere met een motorische beperking gaan we ervan uit dat er recht is op de tegemoetkoming zorgkosten van maximaal € 200 per jaar. Deze vergoeding is opgenomen bij de inkomsten.

Tabel 1: Meerkosten alleenstaande oudere met een motorische beperking

	Meerkosten
Hogere huur i.v.m. aanwezigheid lift	€ 67
Servicekosten lift	€ 24
Hoger elektriciteitsverbruik	€ 18
Uitgebreidere aanvullende verzekering	€ 16
Uitgebreidere inboedelverzekering	€ 2
Lidmaatschap patiëntenvereniging	€ 3
Zwembadkaartje voor begeleider	€ 25
Regiotaxi/Valys i.p.v. ov	€ 3
Kosten per (extra) ziekenhuisbezoek met regiotaxi	€ 7
Minderkosten fiets	€ - 13
Kledingslijtage (helft kleding twee keer zo snel vervangen)	€ 31
Eigen bijdrage medicijnen	€ 22
Eigen bijdrage Wmo	€ 22
Vakantiehuisje minder valide i.p.v. regulier	€ 7
Twee keer per week extra wassen	€ 4
Attentiekosten	€ 8

Aanpassingen in de begroting voor huishoudens met een zorgvraag

Gezien het bovenstaande, zal de begroting van de huishoudens met een zorgvraag op diverse punten afwijken van de standaardbegrotingen. Hieronder is weergegeven hoe de extra kosten van de huishoudens met een zorgvraag in de begrotingen zijn verrekend.

Hogere huur in verband met aanwezigheid lift

De oudere woont in een flatwoning met een lift. Dit geeft een hogere huur van gemiddeld € 67 per maand. Dit wordt voor een deel (40 procent) gecompenseerd door een hogere huurtoeslag. Daarnaast zijn er servicekosten voor de lift van € 24 per maand. Met de wijziging van de huurtoeslag worden deze kosten niet meer (gedeeltelijk) vanuit de huurtoeslag vergoed. Dit komt voor rekening van de oudere zelf.

Hogere energierekening

Vanwege het gebruik van hulpmiddelen, waaronder een scootmobiel die thuis opgeladen moet worden, heeft de oudere met een zorgvraag een hogere energierekening.
De meerkosten voor elektriciteit worden vergoed vanuit de bijzondere bijstand bij bijzondere individuele omstandigheden als de kosten noodzakelijk zijn en niet kunnen worden betaald uit het inkomen. In dit onderzoek gaan we daarvan uit.
In de begrotingen zijn de extra kosten en de vergoeding verrekend met de uitgavenpost "energie".

Collectief vraagafhankelijk vervoer

Beide huishoudens met een zorgvraag maken voor ziekenhuisbezoek (gemiddeld één keer per maand) en andere bestemmingen gebruik van de regiotaxi en Valys in plaats van het reguliere openbaar vervoer. De extra kosten per maand komen uit op € 10 voor de oudere en € 16 voor de alleenstaande met een verstandelijke beperking.
Daarnaast veronderstellen we dat de personen met een zorgvraag geen gebruik maken van de fiets; de kosten daarvan zijn daarom uit de begroting gehaald. De vervoerskosten die uiteindelijk resteren zijn opgenomen onder de uitgavenpost "vervoer".

Een uitgebreidere zorgverzekering

Voor de beide huishoudens met een zorgvraag rekenen we met een uitgebreider aanvullend pakket dan voor de huishoudens zonder zorgvraag. Voor de alleenstaande met een verstandelijke beperking rekenen we ook met een hogere premie voor de tandartsverzekering.

Lidmaatschap patiëntenvereniging

De huishoudens met een zorgvraag zijn lid van twee patiëntenverenigingen. Hiervoor rekenen we € 3 euro per maand. Dit is meegenomen bij de uitgavenpost "contributies en abonnementen".

Begeleiding bij het sporten

De kosten van een sportabonnement zijn opgenomen bij de post "sociale participatie". Voor de huishoudens met een zorgvraag met een inkomen tot 130 procent van de norm wordt dit vergoed uit het Participatiefonds (paragraaf 3.2.7). De alleenstaanden met een zorgvraag zullen echter ook een begeleider nodig hebben. We gaan uit van een bezoek per week aan het zwembad. De extra kosten van € 25 per maand zijn opgeteld bij de uitgavenpost "sociale participatie".

Kledingslijtage en extra waskosten

De oudere met een zorgvraag maakt extra kosten in verband met kledingslijtage en extra waskosten. Voor de extra waskosten gaan we uit van twee keer per week extra wassen, wat neerkomt op € 4 per maand. De slijtage van kleding die daar het gevolg van is geeft extra kosten van € 31 per maand.

Voor de extra waskosten en de extra kosten vanwege kledingslijtage is in de gemeente Zwolle bijzondere bijstand mogelijk. De kosten en de vergoedingen in de begrotingen opgenomen onder de uitgavenposten “was- en schoonmaakartikelen” en “kleding”.

Eigen bijdrage Wmo
Beide huishoudens met een zorgvraag betalen de eigen bijdrage Wmo. Deze eigen bijdrage bedraagt € 21,80 per maand.
In de begrotingen wordt dit verrekend met de uitgavenpost “eigen betalingen zorg”.

Eigen bijdrage medicijnen
Voor de eigen betalingen voor medicijnen van de oudere met een zorgvraag rekenen we € 22 per maand.
Ook dit wordt in de begrotingen verrekend met de uitgavenpost “eigen betalingen zorg”.

Eigen betaling dieetadvies
De alleenstaande met een verstandelijke beperking maakt extra kosten vanwege een dieetadvies (maaltijdadviezen). In de begrotingen is de verrekend met de uitgavenpost “eigen betalingen zorg”.

Vakantie in een aangepaste recreatiewoning
Omdat de oudere rolstoelgebonden is, zal daar bij de vakantiewoning rekening mee gehouden moeten worden. Dit leidt tot extra kosten, die neerkomen op € 7 per maand. Dit is verrekend met de uitgavenpost “sociale participatie”.

Attentiekosten
Naast bovengenoemde zorgkosten rekenen we nog € 8 per maand voor attentiekosten voor hulp van buren, vrienden, etc. Deze kosten zijn opgenomen onder de uitgavenpost “eigen betalingen zorg”.

3.3.1 Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zorgt ervoor dat mensen met een handicap, chronisch zieken en ouderen een zo normaal mogelijk dagelijks leven kunnen leiden. De gemeente bekijkt of hulp nodig is en waarmee iemand het beste is geholpen. Iedere gemeente regelt dit op zijn eigen manier.
Naast algemene taken, zoals het vergroten van de leefbaarheid in de gemeente, heeft de gemeente op basis van de Wmo de volgende taken:

- ondersteuning van mensen met een lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking zodat zij mee kunnen doen aan de samenleving, bijvoorbeeld door begeleiding, zinvolle daginvulling, huishoudelijke verzorging, woningaanpassing, vervoer of een rolstoel;
- ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, bijvoorbeeld door trainingen, of ondersteuning in het geval dat de mantelzorger ziek is.

3.3.2 Zorgkostenregeling
Zoals in paragraaf 3.2.3 staat beschreven kent de gemeente Zwolle een zorgkostenregeling waar huishoudens met extra zorgkosten recht op hebben. Het gaat om een vergoeding hoge zorgkosten. Voor de beide huishoudens met een zorgvraag gaan we ervan uit dat ze aan de voorwaarden voldoen en hierop recht hebben. De regeling is verwerkt aan de inkomstenkant op de begrotingen van deze huishoudens, met een bedrag van € 18,50 per maand.

Voor een aantal van de zorgkosten is geen bijzondere bijstand mogelijk en deze kosten zijn hoger dan €18,50 per maand. Dat is de reden dat we de gehele vergoeding hoge zorgkosten bij de huishoudens hebben toegevoegd.
De posten waarvoor wel bijzondere bijstand geldt zijn aan de hand van de draagkrachtberekening op de begroting doorgevoerd bij de betreffende uitgavenposten.

3.3.3 Belastingaftrek specifieke zorgkosten

Bepaalde specifieke zorgkosten zijn aftrekbaar van de inkomstenbelasting. Voor de huishoudens die we hebben doorgerekend gaat het om vervoerskosten, medicijnen en extra kosten voor kleding en beddengoed. Voor de aftrek geldt een drempel. Niet in alle gevallen wordt de drempel gehaald. Deze belastingaftrek is verrekend aan de inkomstenkant, weergave bij de post “voorlopige aanslag”.

4 Resultaten

Dit hoofdstuk bevat de resultaten van de berekeningen naar het effect van landelijke en lokale inkomensondersteuning op de begroting van huishoudens. De begrotingen zijn gepresenteerd in bijlage 2, hierbij zijn de inkomsten afgezet tegen de uitgaven. Het resultaat van deze begroting (inkomsten minus uitgaven) geeft het beeld weer wat het huishouden overhoudt of te kort komt als alle uitgaven zijn gedaan. Deze resultaten zijn in onderstaande tabel gepresenteerd en kunnen positieve of negatieve waarden opleveren, het huishouden houdt geld over of komt geld te kort.

Als het huishouden te maken heeft met een tekort op de maandbegroting dan is dit in oranje weergegeven. Dat is in de gemeente Zwolle bij geen enkel huishouden het geval. Wanneer het huishouden op een bepaald inkomensniveau minder overhoudt dan op het voorliggende, lagere inkomensniveau (armoedeval), dan is dit zichtbaar gemaakt via een oranje kleur. In paragraaf 4.2 wordt hier dieper op ingegaan.

Uit de volgende tabel valt af te lezen dat er voor een alleenstaande met een bijstandsuitkering € 158 per maand resteert nadat alle uitgaven zijn gedaan. Dit loopt op naar € 555 op 140 procent. Hierbij is rekening gehouden met alle landelijke en lokale inkomensondersteunende maatregelen, gaan we ervan uit dat het huishouden goed met geld kan omgaan en geen persoonlijk onvermijdbare uitgaven heeft anders dan de zorgkosten voor het huishouden met een zorgvraag.

Tabel 9: Overzicht saldo inkomsten min uitgaven in euro's per maand, exclusief IIT

Huishoudtype	100	110	120	130	140
01. alleenstaande tot AOW-leeftijd	158	190	320	460	555
02. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	422	444	593	694	771
03. paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen	209	281	433	513	544
04. eenoudergezin met 2 jonge kinderen	636	649	721	862	888
05. eenoudergezin met 2 oudere kinderen	473	483	613	753	652
06. paar met 2 oudere kinderen	346	416	567	648	457
07. alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg	75	107	247	387	472
08. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	297	355	468	568	582

4.1 Bestedingsruimte per huishoudtype

1. Alleenstaande tot de AOW-leeftijd
In de gemeente Zwolle heeft een alleenstaande met een inkomen op bijstandsniveau een positief saldo van € 158 nadat alle noodzakelijke uitgaven (inclusief sociale participatie) zijn voldaan. Bij 110 procent van de norm resteert € 190. Uiteindelijke loopt de bestedingsruimte op naar € 555 op 140 procent.

2. Alleenstaande vanaf de AOW-leeftijd
Ook een alleenstaande vanaf de AOW-leeftijd heeft, nadat alle uitgaven zijn gedaan, geen tekorten op de maandbegroting. Met alleen een AOW-uitkering zonder aanvullend pensioen is er een bestedingsruimte van € 422 per maand. De vrije bestedingsruimte op

110 procent is net wat groter € 444. Op 140 procent is de bestedingsruimte opgelopen naar € 771.
Het maandelijkse AOW-bedrag voor een alleenstaande is ruim € 250 hoger dan de bijstandsnorm, wat de hogere bestedingsruimte van de alleenstaande oudere verklaart. Vanaf 110 procent rekenen we met de bijstandsnorm voor AOW-gerechtigden; ook deze is hoger dan norm voor huishoudens onder de AOW-leeftijd. Daar staat tegenover dat dit huishoudtype geen recht heeft op een vergoeding vanuit het Participatiefonds zoals voor andere huishoudtypen wel geldt.

3. Paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen
Het paar zonder kinderen heeft op bijstandsniveau een saldo van € 209. Dit is minder per persoon dan de alleenstaande tot de AOW-leeftijd aan vrije ruimte heeft. Een oorzaak van dit saldo ligt in het feit dat een paar de kosten van twee volwassenen moet dragen, zoals de kosten van de zorgverzekering, kleding en voeding. Deze kosten worden niet gecompenseerd door de hogere bijstandsnorm voor een paar, ten opzichte van de norm voor een alleenstaande.

4. Eenoudergezin met twee jonge kinderen (3 en 5 jaar)
Het eenoudergezin met jonge kinderen heeft de hoogste bestedingsruimte van de in deze rapportage onderzochte huishoudtypen. Op bijstandsniveau resteert € 636 nadat alle noodzakelijk uitgaven zijn gedaan.
Op 110 procent is de vrije bestedingsruimte maar net iets hoger dan op bijstandsniveau, te weten: € 13 meer. In de volgende paragraaf gaan we dieper in op de oorzaak achter deze lagere groei in bestedingsruimte.
Vanaf 120 procent loopt de bestedingsruimte weer op tot € 888 op 140 procent van de norm.

5. Eenoudergezin met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar)
Het eenoudergezin met twee oudere kinderen houdt duidelijke minder over dan het eenoudergezin met jonge kinderen, namelijk € 473 op bijstandsniveau. Bij dit huishoudtype zien we ook een erg kleine groei van de vrije bestedingsruimte bij het inkomen op 110 procent. Daarnaast zien we bij dit huishoudtype bij het inkomen op 140 procent van de norm en lager vrije bestedingsruimte ten opzichte van het inkomen op 130 procent. Op 140 procent is de vrije bestedingsruimte van dit huishoudtype € 652 per maand en op 130 procent is deze vrije ruimte € 753.
Dit wordt in paragraaf 4.2 verder uitgelegd.

Dat de bestedingsruimte per maand lager is dan bij het eenoudergezin met jongere kinderen, wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere kosten voor onderwijs, voeding en vervoer. De hogere uitgaven voor oudere kinderen worden enigszins gecompenseerd door hogere landelijke toeslagen (kinderbijslag en kindgebonden budget) en de hogere tegemoetkoming voor oudere kinderen vanuit het gemeentelijk minimabeleid.

6. Paar met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar)
Het paar met twee oudere kinderen heeft op bijstandsniveau een bestedingsruimte van € 346. Dit is een vrij ruim saldo veroorzaakt door de landelijke regelingen en vooral de lokale regelingen. De Kindregeling is voor deze leeftijd kinderen erg ruim en dit gecombineerd met de gelden uit het Participatiefonds voor 2 volwassenen geeft de vrije bestedingsruimte die vergelijkbaar is met de andere huishoudtypen.

Daarna loopt het saldo geleidelijk op naar € 648 op 130 procent, maar daalt vervolgens het saldo bij 140 procent naar € 457. In paragraaf 4.2 gaan we hier dieper op in.

Als we paren met eenoudergezinnen vergelijken zien we een lagere bestedingsruimte. Een belangrijke oorzaak van deze lagere bestedingsruimte ligt in het feit dat een paar de kosten van twee volwassenen moet dragen, zoals de kosten van de zorgverzekering, kleding en voeding. Deze kosten worden niet gecompenseerd door de hogere bijstandsnorm voor een paar, ten opzichte van de norm voor een alleenstaande (ouder).

7. Alleenstaande tot de AOW-leeftijd met zorg

De alleenstaande met een zorgvraag houdt op bijstandsniveau € 75 over nadat alle uitgaven, inclusief de zorgkosten, zijn gedaan. Dit saldo loopt op naar € 472 op 140 procent.
De lagere bestedingsruimte (ten opzichte van een alleenstaande zonder zorgvraag) wordt veroorzaakt door de zorgkosten. Het merendeel van de zorgkosten wordt weliswaar vergoed uit de Zorgkostenregeling, maar deze is niet toereikend genoeg om alle extra kosten te dekken.

Het verschil in bestedingsruimte vergeleken met een alleenstaande zonder zorgvraag is op bijstandsniveau € 83 per maand. Dit is bij 120 en 130 procent minder omdat voor het zorghuishouden geldt dat ze nog in aanmerking komen voor het Participatiefonds en hetzelfde huishouden zonder zorg heeft dit voordeel niet.

8. Alleenstaande vanaf de AOW-leeftijd met zorg

De alleenstaande oudere met een zorgvraag heeft ook te maken met extra kosten. Desondanks zijn er geen tekorten zichtbaar. De vrije bestedingsruimte van dit huishoudens als er alleen een AOW-uitkering zonder aanvullend pensioen is (100 procent) is € 297 per maand. Dit loopt op naar € 582 per maand bij 140 procent van de norm.

Het verschil tussen een oudere met en zonder zorgkosten is op AOW-niveau € 135 per maand. Dit verschil wordt iets kleiner op 110 procent. De oudere met zorgkosten heeft bij dit inkomen nog recht op kwijtschelding van lokale lasten, bij de berekening van de betalingscapaciteit wordt rekening gehouden met de hoogte van de woonlasten. Bij de zorghuishoudens gaan we uit van hogere service kosten vanwege de gewenste aanwezigheid van een lift.
Bij het inkomen op 140 procent is het verschil tussen de alleenstaande oudere zonder en met zorg weer groter, te weten € 189 per maand. De vergoeding vanuit de Zorgkostenregeling en de bijzondere bijstand gelden bij dat inkomen niet meer.

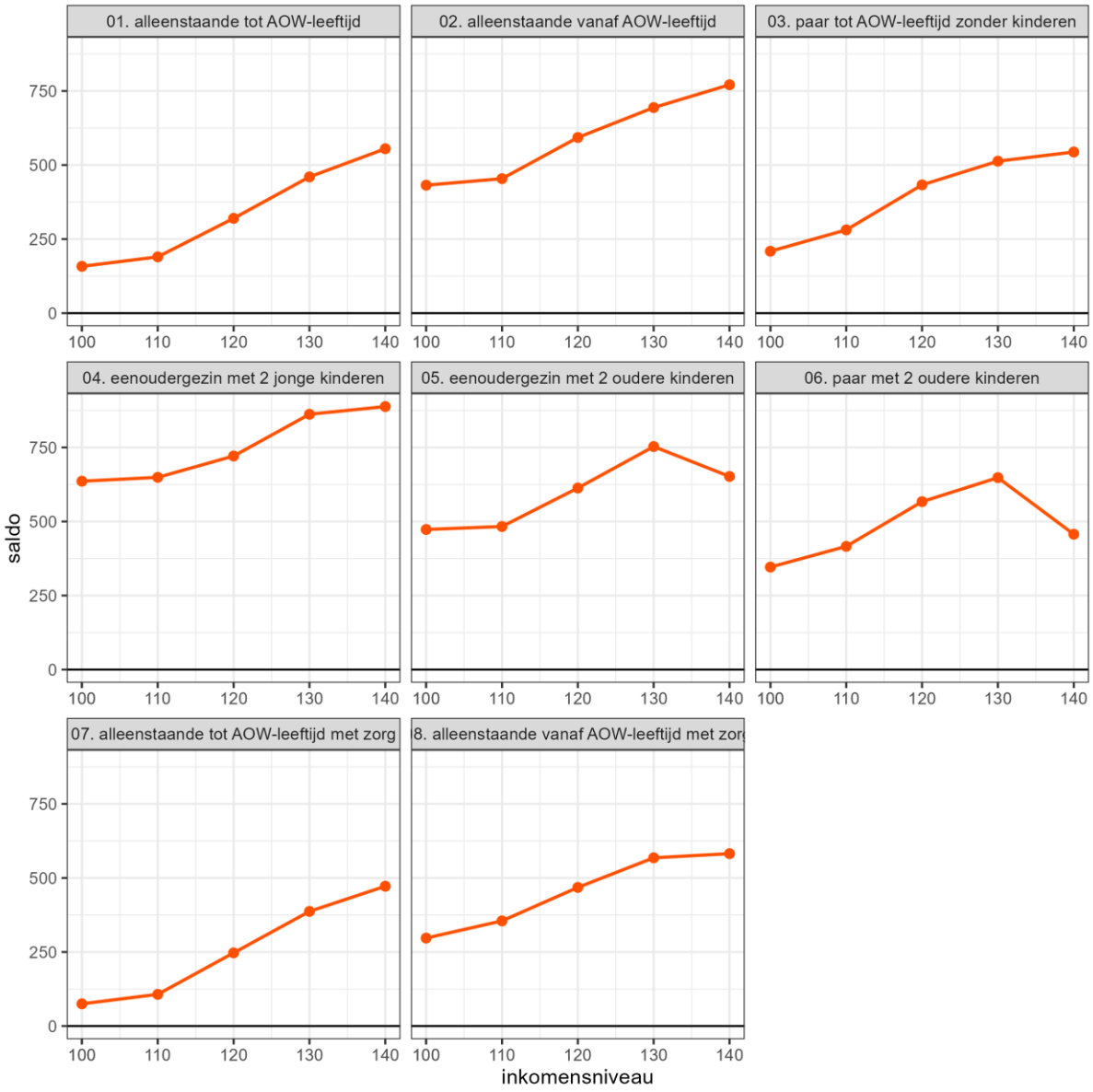
4.2 Armoedeval

Voor elk huishoudtype zijn verschillende inkomensniveaus doorgerekend. Naast het minimuminkomen zijn inkomens op 110, 120, 130 en 140 procent van het netto minimuminkomen gespecificeerd. Soms leidt een hoger inkomen tot een beperktere bestedingsmogelijkheid. Dit komt doordat landelijke en gemeentelijke inkomensondersteunende maatregelen, zoals huurtoeslag en kindregelingen, er niet op voorhand toe leiden dat een huishouden meer te besteden heeft bij een hoger inkomen.

Een armoedeval kan ontstaan door een stijging van het salaris, bijvoorbeeld als iemand meer uren gaat werken. Deze armoedeval wordt ook wel doorstroomval genoemd. Een andere situatie ontstaat wanneer huishoudens vanuit een uitkering uitstromen naar betaald werk. Deze armoedeval wordt ook wel de uitstroomval genoemd. Op dat moment nemen de kosten door werk toe en komen rechten op diverse inkomensondersteunende regelingen (gedeeltelijk) te vervallen.

In figuur 1 is in één oogopslag te zien welke huishoudtypen te maken hebben met een armoedeval. Idealiter zie je over de hele linie een stijgende lijn. Dat betekent dat een hoger inkomen ook leidt tot een hoger besteedbaar inkomen.

Figuur 1: Ontwikkeling saldo naar inkomensniveaus

4.2.1 Uitstroomval

Een uitstroomval ontstaat als een huishouden op een bepaald inkomensniveau minder overhoudt dan op bijstandsniveau. In de gemeente Zwolle doet zich dit bij geen enkel huishoudtype voor. Wel zien we bij de eenoudergezinnen dat de vrije bestedingsruimte

op 110 procent van de norm nauwelijks hoger is dan als het huishoudtype een bijstandsuitkering heeft.

Dit wordt in de eerste plaats veroorzaakt door het wegvallen van het recht op kwijtschelding van lokale lasten. Daarnaast spelen werkgerelateerde kosten een rol: bij een inkomen boven het minimum wordt er in deze rapportage van uitgegaan dat er sprake is van een (parttime) baan die extra (vervoers)kosten met zich meebrengt.[4] Ook de andere onderzochte huishoudtypen (onder de AOW-leeftijd) hebben te maken met het wegvallen van het recht op kwijtschelding en met werkgerelateerde kosten. Het eenoudergezin met jonge kinderen heeft daarnaast nog kosten aan kinderopvang wat de nagenoeg geen stijging van de vrije bestedingsruimte tot gevolg heeft.

4.2.2 Doorstroomval

Van een doorstroomval is sprake als een huishouden op een bepaald inkomensniveau minder overhoudt dan op het voorliggende, lagere inkomensniveau. In de gemeente Zwolle is een doorstroomval zichtbaar bij de beide huishoudtypen met oudere kinderen bij de overgang van het inkomen van 130 naar 140 procent van het minimum.

Deze doorstroomval wordt in de eerste plaats veroorzaakt door het wegvallen van de tegemoetkomingen vanuit het gemeentelijk minimabeleid. Deze tegemoetkomingen liggen voor oudere kinderen ruim hoger dan voor jonge kinderen en daarom zien we geen doorstroomval bij de huishoudens met jonge kinderen.
Daarbij zien we dat enkele landelijke toeslagen, te weten de zorgtoeslag en de huurtoeslag, afbouwen vanaf een inkomenspercentage van 120 procent. Omdat op 120 en 130 procent de gemeentelijke regelingen nog wel van toepassing zijn, resulteert dat dan nog niet in een doorstroomval. Op 140 procent bouwen de toeslagen verder af én vervalt het recht op de gemeentelijke tegemoetkomingen. Dit resulteert in een doorstroomval bij huishoudens met oudere kinderen.

4.3 Huishoudens met langdurig een laag inkomen

Huishoudens in de gemeente Zwolle, die gedurende 36 maanden of langer een inkomen hebben gehad dat niet hoger is dan 110 procent van de geldende bijstandsnorm, komen in aanmerking voor de Individuele inkomenstoeslag (IIT). De hoogte van de toeslag varieert per huishoudtype.

Tabel 10: Overzicht saldo inkomsten min uitgaven per maand, inclusief IIT

Huishoudtype	100	110	120	130	140
01. alleenstaande tot AOW-leeftijd	200	232	320	460	555
02. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	422	444	593	694	771
03. paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen	269	341	433	513	544
04. eenoudergezin met 2 jonge kinderen	642	655	721	862	888
05. eenoudergezin met 2 oudere kinderen	479	489	613	753	652
06. paar met 2 oudere kinderen	406	476	567	648	457
07. alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg	117	149	247	387	472
08. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	297	355	468	568	582

[4] https://www.nibud.nl/onderzoeksrapporten/rapport-de-kosten-van-werken-2026/

De IIT kan een extra armoedeval veroorzaken: een huishouden met recht op IIT kan een hogere bestedingsruimte hebben dan een huishouden op een hoger inkomensniveau, zonder recht op IIT. In de gemeente Zwolle is dat niet het geval.

5 Conclusies en aanbevelingen

Dit hoofdstuk beschrijft, naar aanleiding van de resultaten in de vorige hoofdstukken, de conclusies. Daarnaast worden er verschillende adviezen gegeven voor de aanpassing van regelingen in het kader van minimabeleid van de gemeente Zwolle.

5.1 Voorwaarden

De berekeningen van de vrije bestedingsruimte van de voorbeeldhuishoudens in dit onderzoek zijn gebaseerd op de drie eerder genoemde voorwaarden! De huishoudens moeten:

1. zeer goed met geld kunnen omgaan;
2. alle inkomensondersteuning aanvragen waar men recht op heeft;
3. niet of zeer beperkt te maken hebben met persoonlijk onvermijdbare uitgaven. Dit geldt voor bijvoorbeeld huishoudens met een hogere huur dan hier opgenomen. Of voor mensen met een noodgedwongen hogere energierekening, bijvoorbeeld omdat er sprake is van een slecht geïsoleerde woning.

De conclusies van dit rapport moeten met die voorwaarden in het achterhoofd geïnterpreteerd worden. Kijkend naar de voorwaarden kan gesteld worden dat er heel veel verwacht wordt van huishoudens met een laag inkomen. Het gaat dus eigenlijk om de meest ideale situatie. De daadwerkelijke situatie van huishoudens kan hiervan afwijken. Om hoeveel huishoudens het gaat en in welke mate is niet bekend, hierover zijn geen individuele data beschikbaar. Het Nibud adviseert de gemeente Zwolle om actief de betreffende huishoudens te (blijven) helpen aan deze voorwaarden te kunnen voldoen.

5.2 Bestedingsruimte en armoedeval

Bestedingsruimte

In de gemeente Zwolle kunnen alle onderzochte huishoudtypen de maandbegroting rondkrijgen. Dat we geen tekorten zien op de begroting kan mede verklaard worden door de landelijke koopkrachtreparaties van de afgelopen jaren, de verhogingen (en vereenvoudiging) van bestaande regelingen en toeslagen, gecombineerd met loonstijgingen en indexaties. Daarnaast speelt ook het gemeentelijke beleid een belangrijke rol, met name voor gezinnen met kinderen die een hogere gemeentelijke bijdrage ontvangen.

Ondanks de positieve saldi in dit onderzoek, blijft het verloop van alle prijzen onzeker over in de komende periode, ook gezien de mondiale ontwikkelingen. Weten waar je financieel aan toe bent, is nodig om te kunnen begroten en uit te kunnen rekenen hoeveel budget er is voor andere uitgavenposten. Met wat meer middelen (vrije bestedingsruimte) kunnen huishoudens schuiven met uitgavenposten en kunnen een buffer opbouwen om op terug te vallen.

In de huidige situatie is de vrije bestedingsruimte van alleenstaanden onder de AOW-leeftijd het laagst, net iets meer dan € 150 op bijstandsniveau. Dat maakt dit huishoudtype kwetsbaar. Hetzelfde voorbeeldhuishouden maar dan met een specifieke zorgbehoefte houdt in dit onderzoek veel minder over aan vrije bestedingsruimte, te weten € 75 per maand. Als er sprake is van hogere kosten bijvoorbeeld energiekosten

vanwege een energie-onzuinige woning, dan zou dit tot tekorten kunnen leiden. Hetzelfde verschil zien we bij de alleenstaande oudere. Is er sprake van een zorgvraag dan is de vrije bestedingsruimte duidelijk lager dan wanneer die er niet is.

De paren zonder kinderen hebben dan wel iets meer vrije bestedingsruimte maar zij moeten dit saldo met twee personen delen.
De huishoudtypen zonder kinderen profiteren het minst van de gemeentelijke regelingen gecombineerd met de koopkrachtreparaties van de afgelopen jaren.

Armoedeval

Van een armoedeval is sprake als er op een bepaald inkomensniveau minder bestedingsruimte is dan op het voorliggende, lagere inkomensniveau. Hierbij maken we onderscheid tussen een uitstroomval (er blijft minder over dan op bijstandsniveau) en een doorstroomval (op een bepaald inkomensniveau blijft minder over dan op het voorliggende inkomensniveau).

In de gemeente Zwolle zien we geen *uitstroomval* maar neemt het inkomen bij eenoudergezinnen nauwelijks toe. Dit wordt veroorzaakt door het wegvallen van het recht op kwijtschelding van lokale lasten in combinatie met hogere uitgaven vanwege werkgerelateerde kosten waaronder kinderopvang.

Een *doorstroomval* zien we bij de huishoudtypen met oudere kinderen bij een inkomen op 140 procent van de geldende norm. Zij hebben een lagere vrije lagere bestedingsruimte dan op 130 procent. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het wegvallen van ruime gemeentelijke tegemoetkomingen voor oudere kinderen in combinatie met afname van landelijke toeslagen.

Wanneer ook de IIT in de analyse wordt meegenomen zien we in de gemeente Zwolle geen extra armoedeval ontstaan.

5.3 Aanbevelingen

Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek én de voorwaarden die wij hierbij gesteld hebben, volgen hieronder een aantal aanbevelingen.

Houd oog voor het verhaal achter de cijfers

In de gemeente Zwolle kunnen alle onderzochte huishoudtypen de maandbegroting rondkrijgen. Hierbij moet het in gedachten worden gehouden dat dit niet per definitie betekent dat het gemakkelijk is om rond te komen. In paragraaf 5.1 is een aantal voorwaarden benoemd waaraan voldaan moet worden om tot de bestedingsruimte te komen zoals die in dit rapport berekend is. Nu is het de laatste jaren zeker niet gemakkelijker geworden om aan deze voorwaarden te voldoen.

De G40 merkt in het manifest “Geen pleisters meer” op, dat inwoners afhankelijk zijn geworden van lokale inkomensondersteuning in een stelsel dat te ingewikkeld is en waarbij het vertrouwen in de overheid laag is: “Het is voor inwoners lastig om bekend te zijn met de veelheid van alle lokale en landelijke regelingen. Het is complex om ze vervolgens aan te vragen, als het taboe op geldzorgen hen al niet heeft tegengehouden. Gelijktijdig speelt nu ook mee dat inwoners minder vertrouwen hebben in de overheid en onder andere terughoudend zijn in het aanvragen van regelingen en toeslagen.

Bijvoorbeeld doordat ze bang zijn dat ze het ontvangen budget weer terug zullen moeten betalen. Dit geldt voor het landelijke en lokale inkomensstelsel in het geheel."[5]

Stimuleer goed financieel beheer

Om rond te kunnen komen van een minimuminkomen is een goed financieel beheer van het huishouden noodzakelijk. We gaan ervan uit dat het huishouden niet leent of niet koopt op afbetaling (*buy now pay later*), zodat er niet nog extra kosten van rente en aflossing bij kunnen komen. Veel huishoudens die van een minimuminkomen moeten rondkomen, voeren een goed financieel beheer. Maar een deel van hen ook niet en heeft soms schulden. Voor deze huishoudens is het aan te bevelen cursussen of begeleiding te organiseren.

Verminder niet-gebruik regelingen

In dit onderzoek wordt ervan uitgegaan dat alle regelingen waarop het huishouden recht heeft ook worden aangevraagd! Uit verschillende onderzoeken[6] blijkt dat dit niet altijd gebeurt en dat er sprake van niet-gebruik is. Voor de groep die niet alle regelingen gebruikt waarop recht is, geldt dat de bestedingsruimte in deze rapportage lager is.
Het Nibud adviseert in het beleid sterk de nadruk te leggen op het verminderen van niet-gebruik. Bijvoorbeeld door gerichte communicatie te stimuleren met hulp van verschillende lokale organisaties, zoals huisartsen en sportverenigingen. Dergelijke organisaties kunnen informatie over gemeentelijke mogelijkheden actief onder de aandacht brengen en verspreiden.
Ook is het bevorderend om te werken met eenvoudige procedures met betrekking tot toekenning, bijvoorbeeld door aanvragen te combineren. Daarnaast is het belangrijk dat de regelingen op diverse website waar de doelgroep komt, te vinden is.

Het niet-gebruik is vooral groot onder werkenden. Dat versterkt de armoedeval. In de handreiking *Het beter bereiken van werkende armen* (Platform31, 2022)[7] staan suggesties om het niet-gebruik van voorzieningen door werkenden tegen te gaan. Ook bij net gepensioneerden is het niet-gebruik in eerste instantie hoger. Als zij te maken krijgen met een inkomensterugval kunnen zij voor het eerst recht krijgen op toeslagen.

Help energielasten verlagen

De energiekosten voor Nederlandse huishoudens vertoonden de afgelopen jaren extreme schommelingen.[8] Voor huishoudens met een laag inkomen is ten aanzien van de hoge tarieven in 2022 en 2023 de Energietoeslag in het leven geroepen en is in 2024

---

[5] G40 Stedennetwerk (2024), *Geen pleisters meer*. Beschikbaar via: https://www.g40stedennetwerk.nl/files/2024-01/Manifest_G40_Geen-pleisters-meer.pdf

[6] Zie onder andere: https://panteia.nl/actueel/nieuws/eerste-landelijke-monitor-niet-gebruik-toeslagen-geeft-inzicht-in-wie-geld-misloopt/
Nationale Ombudsman: Met te weinig genoegen nemen (2022). Waaruit bijvoorbeeld blijkt dat ouderen oververtegenwoordigd zijn in de groep niet-gebruikers.
SCP: Voorzieningen in 3D (2021). Waaruit bijvoorbeeld blijkt dat een grote potentiële gebruikers moeilijk zichtbaar is te krijgen en dat deze groep groter wordt.
CPB: Gebruik (en niet-gebruik) van toeslagen in Nederland (2019). Waaruit bijvoorbeeld blijkt dat 15 procent van de rechthebbenden het kindgebondenbudget niet aanvraagt.

[7] Platform31 (2022, december). *Het beter bereiken van werkende armen*. Beschikbaar via: https://www.platform31.nl/articles/het-beter-bereiken-van-werkende-armen.

[8] Zie TNO (2025), *Energieprijsmonitor*, beschikbaar via: https://vector.tno.nl/artikelen/energieprijsmonitor/

weer afgeschaft. Daarna is het Noodfonds Energie opgericht. Onduidelijk is wat er de komende tijd gaat gebeuren met de energietarieven. In het gepresenteerde coalitieakkoord staat iets over een vervolg hierop: een Meerjarig publiek energiefonds. Goed voor de gemeente Zwolle om dit in de gaten te houden en hierover actief de huishoudens te informeren als en wanneer ze ervan gebruik kunnen maken.

In dit onderzoek gaan we uit van een energieverbruik van een woning met een energielabel C. Wonen in een huis met een slechter energielabel veroorzaakt persoonlijk onvermijdbare uitgaven. Het Nibud adviseert om voor die huishoudens de mogelijkheid van bijzondere bijstand open te houden. Hetzelfde geldt voor huishoudens met een bovengemiddeld hoog noodzakelijk energieverbruik, bijvoorbeeld als gevolg van een medische aandoening.
Daarnaast adviseert het Nibud de gemeente Zwolle goed gebruik te maken van het landelijke budget om energiearmoede tegen te gaan (gestart in 2026), als de gemeente dat nog niet doet.[9]

De energietransitie brengt ook de nodige kosten met zich mee. Daarbij is het voor bewoners van een huurwoning niet duidelijk of de woningbouwcorporaties dit gaan doorberekenen aan hun huurders. Het Nibud adviseert de gemeente om hierin samen op te trekken met de verhuurders en ook gezamenlijk middelen in te zetten om de energieverbetering van woningen door te voeren.

Stimuleer paren met oudere kinderen bij het verhogen van hun inkomen

Paren met oudere kinderen hebben het minder ruim dan eenoudergezinnen met oudere kinderen en dan paren met jonge kinderen. Juist bij dit huishoudtype is begeleiding naar werk extra zinvol.
In dit onderzoek gaan we (bij een inkomen boven bijstandsniveau) uit van de minst gunstigste situatie waarbij één van de volwassenen van het stel werkt. Zouden beide partners werken, dan levert dit meer op: fiscaal houdt een stel meer over als beide partners parttime werken dan als één persoon fulltime werkt.[10]

De gemeente Zwolle kan deze huishoudens actief ondersteunen door in te zetten op begeleiding naar (meer) werk voor de tweede partner, inzicht te bieden in de netto-opbrengst van extra uren (bijvoorbeeld via de WerkUrenBerekenaar[11]) en expliciete aandacht te besteden aan belastingvoordelen, inkomenseffecten en ook sociale positieve effecten van arbeidsparticipatie.
Hoewel uitbreiding van werkuren niet voor iedereen haalbaar of makkelijk te realiseren is, kan gerichte ondersteuning en inzicht in de financiële gevolgen van (meer) werken helpen om kansen beter te benutten.

Laat (meer) werken lonend zijn

Een uitstroomval ontstaat als een huishouden op een bepaald inkomensniveau minder overhoudt dan op bijstandsniveau. In de gemeente Zwolle doet zich dit bijna voor bij de

[9] Martijn Schut (2025), *Breaking: gemeenten krijgen €30 miljoen om mensen met een laag inkomen en hoge energierekening deze winter te helpen*, 7 november 2025. Beschikbaar via: https://martijnschut.blog/2025/11/07/breaking-gemeenten-krijgen-e-30-miljoen-om-mensen-met-een-laag-inkomen-en-hoge-energierekening-deze-winter-te-helpen/

[10] Zie hiervoor de WerkZorgberekenaar: https://www.nibud.nl/tools/werkzorgberekenaar/

[11] Zie https://www.nibud.nl/tools/werkurenberekenaar/

eenoudergezinnen. Naast het wegvallen van het recht op kwijtschelding van lokale heffingen, spelen vooral werkgerelateerde kosten hierbij een rol. In het onderzoek gaan we uit van een gemiddeld bedrag.[12]
In de praktijk kunnen deze kosten hoger liggen of lager als er sprake is van een werkgeversvergoeding. Het Nibud adviseert per situatie te bekijken of werkgerelateerde kosten tot financiële problemen kunnen leiden en zo nodig een vergoeding te verstrekken. De gemeente kan inwoners ook ondersteunen bij het vinden van werk in de buurt, waardoor er geen of minder reiskosten zijn.

Ontwikkeling zorgkosten en huurtoeslag

Voor mensen met een motorische beperking, waarmee we in dit onderzoek hebben gerekend voor de alleenstaande oudere, is het noodzakelijk dat er voorzieningen als een lift in de flat aanwezig zijn. Dit brengt vaak extra servicekosten met zich mee. Sinds januari 2026 vallen deze kosten niet meer onder de huurtoeslag en dient het huishouden deze in zijn geheel te betalen. Volgens de landelijke overheid gaat het om 20 procent van de huurtoeslagontvangers van 2025.[13] Dit kan om bedragen gaan van tien euro tot enkele tientjes per maand. Voor sommige huishouden kan dat gepaard gaan met betaalrisico's. Het is belangrijk voor de gemeente om de betaalbaarheid van extra servicekosten in de gaten te houden, vooral als het gaat om huishoudens met een chronische lichamelijke beperking.

Houd oog voor de kwetsbaardere groepen

Uit dit onderzoek blijkt dat met name de alleenstaande tot de AOW-leeftijd – zeker wanneer ze op bijstandsniveau leven of een zorgbehoefte hebben - de laagste bestedingsruimte overhouden nadat alle minimaal noodzakelijke uitgaven zijn gedaan. Extra kosten, zoals een hogere eigen bijdrage, extra vervoer en incidentele medische kosten, kunnen ertoe leiden dat het positieve saldo van deze zorghuishoudens van € 75 per maand omslaat in een tekort, omdat de financiële ruimte om zulke tegenvallers op te vangen beperkt is.

De meerkosten van deze huishoudens komen niet in aanmerking voor bijzondere bijstand. Wel kunnen zij gebruikmaken van de jaarlijkse tegemoetkoming van € 222 uit de Zorgkostenregeling. Deze regeling biedt enige ondersteuning, maar dekt niet alle extra kosten waarmee in dit onderzoek rekening is gehouden.

Voor de gemeente kan het relevant zijn om deze groepen extra in beeld te houden binnen hun bestaande beleid en in de gaten houden waar aanvullende ondersteuning een verschil kan maken.

Flexbudget volgens de Commissie sociaal minimum[14]

"De cijfers in de minimumvoorbeeldbegrotingen van Nibud bieden een valide basis, maar bieden geen direct pasklare norm voor het bestaansminimum. Dat hangt samen met de aannames achter de Nibud-begrotingen. De cijfers geven aan wat iemand die altijd rationeel handelt onder ideaaltypische omstandigheden minimaal nodig heeft om rond te

---

[12] https://www.nibud.nl/onderzoeksrapporten/rapport-de-kosten-van-werken-2026/

[13] https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/huren-en-wonen/huurtoeslag/wijzigingen-huurtoeslag

14 https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/06/30/een-zeker-bestaan-rapport-i-commissie-sociaal-minimum

kunnen komen. Het is aannemelijk dat sommige huishoudens in praktijk soms minder, maar soms ook meer geld uitgeven aan een bepaalde uitgavenposten, of dat huishoudens te maken hebben met uitgaven die niet (of niet volledig) zijn voorzien in de begrotingen."

Bij een sociaal minimum dat precies genoeg is voor minimaal noodzakelijke uitgaven, kan een kleine tegenvaller huishoudens in problemen brengen. Een opslag is nodig, volgens Commissie Sociaal Minimum, een flexbudget. Hoe hoog dit flexbudget moet zijn, valt niet objectief vast te stellen. Uiteindelijk is dat een politieke keuze. Daarom rekent de Commissie in drie scenario's met een flexbudget van 3, 6 en 9 procent, waarbij de Commissie opmerkt dat een flexbudget van 3 procent in het licht van de veelheid aan mogelijke tegenvallers aan de lage kant is. In het vervolg van het rapport rekent de Commissie met een flexbudget van 6 procent, ten behoeve van de leesbaarheid.

Voor de gemeente Zwolle hebben we de berekeningen ook uitgevoerd als we rekening houden met een flexbudget van 6 procent. De tabel hieronder geeft de vrije bestedingsruimte in euro's per maand weer als er rekening is gehouden met dit flexbudget voor alle huishoudtypen. Voor de duidelijkheid is dit ook gedaan voor de huishoudens waar al sprake is van hogere zorguitgaven. Mogelijk is dat wat minder realistisch.

Tabel 11: Overzicht saldo inkomsten min uitgaven per maand, inclusief flexbudget van 6 procent

Huishoudtype	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
01. alleenstaande tot AOW-leeftijd	49	75	204	344	438
02. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	314	334	482	583	659
03. paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen	60	125	276	356	384
04. eenoudergezin met 2 jonge kinderen	480	439	474	615	601
05. eenoudergezin met 2 oudere kinderen	313	315	445	585	469
06. paar met 2 oudere kinderen	153	215	365	446	239
07. alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg	-40	-14	126	266	349
08. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	178	236	347	447	455

Bijlage 1 | Verantwoording uitgaven

Nibud gebruikt diverse bronnen voor de referentiecijfers. Hieronder volgt een korte verantwoording van keuzes en bronnen van de pakketten die leiden tot de begrotingsposten.
De inhoud van de uitgavenpakketten worden in overleg met andere organisaties regelmatig aangepast. De prijzen van de pakketten worden elk jaar herijkt en aangepast.

Huur
Voor een- en tweepersoonshuishoudens is gerekend met een huur van € 713. Voor meerpersoonshuishoudens bedraagt de huur € 764. Alle genoemde bedragen zijn inclusief servicekosten. Voor het berekenen van de huurtoeslag is uitgegaan van de deze huurprijzen.

Energie
Dit is de prijs van gemiddeld verbruik naar huishoudtype met een opslag van 10 procent voor huishoudens vanaf de AOW-gerechtigde leeftijd en voor de huishoudens met een zorgvraag. We gaan uit van de energietarieven die per januari 2026 golden.

Lokale lasten
Dit zijn de gemeentelijke- en waterschapsheffingen verminderd met de eventuele kwijtschelding waarop het huishouden recht heeft.

Telefoon, televisie en internet
Deze bedragen zijn gebaseerd op het bellen met een mobiele telefoon met een sim-only abonnement voor 100 tot 150 belminuten per maand met een databundel tot maximaal 2 GB, een basisabonnement voor internet en een basis digitaal televisie abonnement. We gaan er van uit dat iedereen in het huishouden van 12 jaar en ouder een eigen mobiele telefoon heeft.

Zorgverzekeringen
Dit betreft de nominale premie van de basis- en aanvullende verzekering inclusief een tandartsverzekering. Voor huishoudens die voldoen aan de voorwaarden zijn de tarieven van de collectieve basisverzekering en de aanvullende verzekering (incl. tand) gehanteerd.

Overige verzekeringen
Dit betreft een aansprakelijkheidsverzekering, een inboedelverzekering en voor volwassenen in huishoudens onder de AOW-leeftijd een uitvaartverzekering.

Onderwijs
Deze bedragen zijn gebaseerd op onderzoek van SEO, zoals gepubliceerd in de Schoolkostenmonitor. Het betreffen onder andere de vrijwillige schoolbijdrage, leermiddelen en gereedschappen, ICT-benodigdheden en kosten voor extra schoolactiviteiten.

Kinderopvang/peuteropvang
Bij de alleenstaande huishoudens met jonge kinderen en een inkomen boven bijstandsniveau rekenen we kosten voor kinderopvang. Bij 110 procent van het minimuminkomen wordt gerekend met 20 uur kinderopvang per week, bij hogere inkomens wordt uitgegaan van 30 uur kinderopvang De kinderopvangtoeslag die hierbij hoort is opgenomen bij de inkomsten.
Voor een alleenstaande ouder met jonge kinderen op bijstandsniveau en voor een paar met jonge kinderen bij alle inkomens gaan we ervan uit dat gebruik wordt gemaakt van twee dagdelen peuteropvang.

Vervoerskosten
Voor ieder lid van het huishouden zijn dit de kosten van een fiets en de kosten voor stads- en streekvervoer met de bus. Hierbij is uitgegaan van een beperkte hoeveelheid vervoer per maand. Voor huishoudens met zorgkosten zijn de kosten van een fiets niet meegerekend.

Uitgaven in verband met het verkrijgen of behouden van werk
We houden rekening met werkgerelateerde kosten (vervoer, representatieve kleding). Hiervoor houden we een vast bedrag aan.

Kleding en schoenen
Deze bedragen zijn gebaseerd op het Nibud-minimumpakket voor kleding. Het gaat hierbij net als bij alle andere uitgavenposten om een goedkoop pakket met nieuwe artikelen. De bedragen zijn gebaseerd op de prijzen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Inboedel en onderhoud
Bedragen zijn gebaseerd op het Nibud-minimumpakket voor inventaris en onderhoud. Dit betreft o.a. de stoffering, keukeninventaris en huishoudelijk apparatuur.

Zelfzorgmiddelen
Deze kosten betreffen de huisapotheek met pleisters, aspirines e.d. Voor huishoudens met een zorgvraag kunnen hier nog kosten bijkomen, afhankelijk van het zorgprofiel.

Eigen risico
Dit bedrag is gebaseerd op € 385, waarbij we ervan uitgaan dat het gehele bedrag gereserveerd moet worden.

Voeding
De bedragen zijn gebaseerd op de aanbevolen hoeveelheden voor een gezonde voeding van het Voedingscentrum en de prijzen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Was- en schoonmaakmiddelen
Dit is een bedrag per huishouden en een bedrag per persoon op basis van Nibud-onderzoek.

Persoonlijke verzorging
Uitgegaan is van een bedrag per persoon op basis van Nibud-onderzoek.

Diversen

Dit is een bedrag per huishouden en een bedrag per persoon voor diverse uitgaven.

Pakket voor sociale participatie

Als voorbeeld heeft het Nibud in samenwerking met het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) een pakket aan uitgaven voor sociale participatie opgesteld. De uitgavenposten waar rekening mee is gehouden staat hieronder weergegeven evenals de richtbedragen voor deze uitgavenposten. Het gaat hierbij om een voorbeeld van een invulling van activiteiten. Bij vakanties/uitgaan kan ook gedacht worden aan andere activiteiten zoals het bezoeken van een museum of zwembad.

Uitgaven aan sociale participatie, bedrag per maand

	€
Contributies en abonnementen	
per kind 4 tot 8 jaar	12,00
per kind 8 tot 16 jaar	15,50
Per persoon vanaf 16 jaar	20,50
per huishouden	5,00
Bezoek ontvangen	
per persoon	12,00
per huishouden	16,00
Op bezoek gaan	
per persoon	7,00
Vakantie/uitgaan	
per persoon	22,50
per huishouden	29,00
Vervoer	
per kind 4 tot 12 jaar/ WAO-gerechtigd	13,50
per persoon vanaf 12 jaar	20,00

Bron: SCP/Nibud 2023, CBS 2025, berekeningen Nibud 2026

Bijlage 2 | Begrotingen

In de volgende tabellen zijn de begrotingen van de verschillende voorbeeldhuishoudens opgenomen. Bovenaan staan de inkomsten en daaronder de uitgaven aan het minimumpakket en aan sociale participatie. Het minimumpakket is verdeeld in vaste lasten, reserveringsuitgaven en huishoudelijke uitgaven.

De bedragen worden weergegeven in hele euro's, waardoor optellingen een euro te laag of te hoog kunnen lijken.

De posten in geel bevatten een verrekening met de lokale gemeentelijke armoede regelingen.

1. alleenstaande tot AOW-leeftijd

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	1.402	1.542	1.682	1.822	1.962
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	435	435	435	435	416
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**1.967**	**2.107**	**2.247**	**2.387**	**2.507**
VASTE LASTEN					
Huur	713	713	713	713	713
Energie	147	147	147	147	147
Water	18	18	18	18	18
Lokale lasten	2	41	41	41	41
Telecom	64	64	64	64	64
Zorgverzekering	180	180	180	180	180
Overige verzekeringen	27	27	27	27	27
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	4	4	4	4	4
Vervoer	22	22	22	22	22
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.177**	**1.285**	**1.285**	**1.285**	**1.285**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	62	62	62	62	62
Inboedel	89	89	89	89	89
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	6	6	6	6	6
Eigen risico	7	7	7	7	32
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**196**	**196**	**196**	**196**	**221**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	274	274	274	274	274
Was- en schoonmaakartikelen	6	6	6	6	6
Persoonlijke verzorging	28	28	28	28	28
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	6	6	6	6	6
Totaal huishoudelijke uitgaven	**314**	**314**	**314**	**314**	**314**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	122	122	132	132	132
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**1.809**	**1.917**	**1.927**	**1.927**	**1.952**
Saldo inkomsten min uitgaven	**158**	**190**	**320**	**460**	**555**

2. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	1.660	1.721	1.878	2.034	2.191
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	435	435	428	373	318
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**2.225**	**2.286**	**2.435**	**2.536**	**2.638**
VASTE LASTEN					
Huur	713	713	713	713	713
Energie	159	159	159	159	159
Water	18	18	18	18	18
Lokale lasten	2	41	41	41	41
Telecom	64	64	64	64	64
Zorgverzekering	180	180	180	180	180
Overige verzekeringen	15	15	15	15	15
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	4	4	4	4	4
Vervoer	19	19	19	19	19
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	0	0	0	0
Totaal vaste lasten	**1.174**	**1.213**	**1.213**	**1.213**	**1.213**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	62	62	62	62	62
Inboedel	89	89	89	89	89
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	9	9	9	9	9
Eigen risico *	7	7	7	7	32
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**199**	**199**	**199**	**199**	**224**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	266	266	266	266	266
Was- en schoonmaakartikelen	6	6	6	6	6
Persoonlijke verzorging	26	26	26	26	26
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	6	6	6	6	6
Totaal huishoudelijke uitgaven	**304**	**304**	**304**	**304**	**304**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	126	126	126	126	126
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**1.803**	**1.842**	**1.842**	**1.842**	**1.867**
Saldo inkomsten min uitgaven	**422**	**444**	**593**	**694**	**771**

3. paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	2.002	2.202	2.403	2.603	2.803
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	247	247	223	177	131
Huurtoeslag	437	437	431	358	284
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**2.686**	**2.886**	**3.058**	**3.138**	**3.218**
VASTE LASTEN					
Huur	713	713	713	713	713
Energie	165	165	165	165	165
Water	22	22	22	22	22
Lokale lasten	0	59	59	59	59
Telecom	73	73	73	73	73
Zorgverzekering	361	361	361	361	361
Overige verzekeringen	43	43	43	43	43
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	10	10	10	10	10
Vervoer	45	45	45	45	45
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.432**	**1.560**	**1.560**	**1.560**	**1.560**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	125	125	125	125	125
Inboedel	100	100	100	100	100
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	11	11	11	11	11
Eigen risico	15	15	15	15	64
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**283**	**283**	**283**	**283**	**332**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	498	498	498	498	498
Was- en schoonmaakartikelen	7	7	7	7	7
Persoonlijke verzorging	55	55	55	55	55
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	7	7	7	7	7
Totaal huishoudelijke uitgaven	**567**	**567**	**567**	**567**	**567**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	195	195	215	215	215
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**2.477**	**2.605**	**2.625**	**2.625**	**2.674**
Saldo inkomsten min uitgaven	**209**	**281**	**433**	**513**	**544**

4. eenoudergezin met 2 jonge kinderen

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	1.402	1.502	1.636	1.769	1.902
Voorlopige aanslag	0	40	46	53	60
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	470	470	470	470	470
Kinderbijslag	197	197	197	197	197
Kindgebonden budget	715	715	715	715	715
Kinderopvangtoeslag	323	1.096	1.644	1.644	2.192
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**3.236**	**4.149**	**4.836**	**4.977**	**5.665**
VASTE LASTEN					
Huur	764	764	764	764	764
Energie	205	205	205	205	205
Water	26	26	26	26	26
Lokale lasten	0	26	61	61	61
Telecom	64	64	64	64	64
Zorgverzekering	180	180	180	180	180
Overige verzekeringen	34	34	34	34	34
Onderwijs	0	0	0	0	15
Kinderopvang	337	1.142	1.712	1.712	2.283
Contributies en abonnementen	4	4	4	4	4
Vervoer	34	34	34	34	34
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.648**	**2.548**	**3.153**	**3.153**	**3.739**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	122	122	122	122	132
Inboedel	110	110	110	110	110
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	6	6	6	6	6
Eigen risico	7	7	7	7	32
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**277**	**277**	**277**	**277**	**312**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	406	406	406	406	406
Was- en schoonmaakartikelen	7	7	7	7	7
Persoonlijke verzorging	64	64	64	64	64
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	8	8	8	8	8
Totaal huishoudelijke uitgaven	**485**	**485**	**485**	**485**	**485**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	190	190	200	200	241
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**2.600**	**3.500**	**4.115**	**4.115**	**4.777**
Saldo inkomsten min uitgaven	**636**	**649**	**721**	**862**	**888**

5. eenoudergezin met 2 oudere kinderen

uitgavenposten	100	110	120	130	140
INKOMEN					
Netto inkomen	1.402	1.542	1.682	1.822	1.962
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	470	470	470	470	470
Kinderbijslag	281	281	281	281	281
Kindgebonden budget	855	855	855	855	855
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**3.138**	**3.278**	**3.418**	**3.558**	**3.698**
VASTE LASTEN					
Huur	764	764	764	764	764
Energie	205	205	205	205	205
Water	26	26	26	26	26
Lokale lasten	0	61	61	61	61
Telecom	83	83	83	83	83
Zorgverzekering	180	180	180	180	180
Overige verzekeringen	34	34	34	34	34
Onderwijs	0	0	0	0	144
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	4	4	4	4	4
Vervoer	67	67	67	67	67
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.363**	**1.493**	**1.493**	**1.493**	**1.637**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	186	186	186	186	194
Inboedel	120	120	120	120	120
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	6	6	6	6	6
Eigen risico	7	7	7	7	32
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**351**	**351**	**351**	**351**	**384**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	635	635	635	635	635
Was- en schoonmaakartikelen	7	7	7	7	7
Persoonlijke verzorging	83	83	83	83	83
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	8	8	8	8	8
Totaal huishoudelijke uitgaven	**733**	**733**	**733**	**733**	**733**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	218	218	228	228	292
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**2.665**	**2.795**	**2.805**	**2.805**	**3.046**
Saldo inkomsten min uitgaven	**473**	**483**	**613**	**753**	**652**

6. paar met 2 oudere kinderen

Uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	2.002	2.202	2.403	2.603	2.803
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	247	247	223	177	131
Huurtoeslag	470	470	465	391	317
Kinderbijslag	281	281	281	281	281
Kindgebonden budget	571	571	571	571	566
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**3.571**	**3.771**	**3.942**	**4.023**	**4.098**
VASTE LASTEN					
Huur	764	764	764	764	764
Energie	218	218	218	218	218
Water	32	32	32	32	32
Lokale lasten	2	63	63	63	63
Telecom	92	92	92	92	92
Zorgverzekering	361	361	361	361	361
Overige verzekeringen	48	48	48	48	48
Onderwijs	0	0	0	0	144
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	10	10	10	10	10
Vervoer	90	90	90	90	90
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.617**	**1.747**	**1.747**	**1.747**	**1.891**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	249	249	249	249	257
Inboedel	134	134	134	134	134
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	11	11	11	11	11
Eigen risico	15	15	15	15	64
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**441**	**441**	**441**	**441**	**498**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	747	747	747	747	747
Was- en schoonmaakartikelen	8	8	8	8	8
Persoonlijke verzorging	111	111	111	111	111
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	11	11	11	11	11
Totaal huishoudelijke uitgaven	**877**	**877**	**877**	**877**	**877**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	290	290	310	310	375
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**3.225**	**3.355**	**3.375**	**3.375**	**3.641**
Saldo inkomsten min uitgaven	**346**	**416**	**567**	**648**	**457**

7. alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	1.402	1.542	1.682	1.822	1.962
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	435	435	435	435	416
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	18	18	18	18	0
Netto besteedbaar inkomen	**1.985**	**2.125**	**2.265**	**2.405**	**2.517**
VASTE LASTEN					
Huur	713	713	713	713	713
Energie	147	147	147	147	147
Water	18	18	18	18	18
Lokale lasten	2	41	41	41	41
Telecom	64	64	64	64	64
Zorgverzekering	209	209	209	209	209
Overige verzekeringen	27	27	27	27	27
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	7	7	7	7	7
Vervoer	26	26	26	26	26
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.213**	**1.321**	**1.321**	**1.321**	**1.321**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	62	62	62	62	62
Inboedel	89	89	89	89	89
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	6	6	6	6	6
Eigen risico	7	7	7	7	32
Eigen betalingen zorg	40	40	40	40	40
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**236**	**236**	**236**	**236**	**261**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	274	274	274	274	274
Was- en schoonmaakartikelen	6	6	6	6	6
Persoonlijke verzorging	28	28	28	28	28
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	6	6	6	6	6
Totaal huishoudelijke uitgaven	**314**	**314**	**314**	**314**	**314**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	147	147	147	147	157
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**1.910**	**2.018**	**2.018**	**2.018**	**2.053**
Saldo inkomsten min uitgaven	**75**	**107**	**247**	**387**	**454**

8. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	1.660	1.721	1.878	2.034	2.191
Voorlopige aanslag	14	13	13	12	12
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	462	462	454	400	345
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	18	18	18	18	0
Netto besteedbaar inkomen	**2.283**	**2.343**	**2.493**	**2.593**	**2.677**
VASTE LASTEN					
Huur	804	804	804	804	804
Energie	159	159	159	159	177
Water	18	18	18	18	18
Lokale lasten	2	4	41	41	41
Telecom	64	64	64	64	64
Zorgverzekering	196	196	196	196	196
Overige verzekeringen	17	17	17	17	17
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	7	7	7	7	7
Vervoer	16	16	16	16	16
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	0	0	0	0
Totaal vaste lasten	**1.283**	**1.285**	**1.322**	**1.322**	**1.340**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	62	62	62	62	93
Inboedel	89	89	89	89	89
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	9	9	9	9	9
Eigen risico	7	7	7	7	32
Eigen betalingen zorg	52	52	52	52	52
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**251**	**251**	**251**	**251**	**307**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	266	266	266	266	266
Was- en schoonmaakartikelen	6	6	6	6	10
Persoonlijke verzorging	26	26	26	26	26
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	6	6	6	6	6
Totaal huishoudelijke uitgaven	**304**	**304**	**304**	**304**	**308**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	148	148	148	148	158
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**1.986**	**1.988**	**2.025**	**2.025**	**2.113**
Saldo inkomsten min uitgaven	**297**	**355**	**468**	**568**	**574**

Bijlage 3 | Resultaten zonder gemeentelijk minimabeleid

In deze serie begrotingen zijn de gemeentelijke minimaregelingen van Zwolle niet meegenomen. Deze posten zijn te herkennen aan de oranje geaccentueerde posten.

Wel laten staan hebben we de volgende onderdelen:

- kwijtschelding (alle huishoudens) omdat hiervoor de landelijke invorderingswet geldt
- berekeningen via de bijzondere bijstand, dit zijn geen minimaregelingen
- belastingteruggave (zorghuishoudens), dit betreft landelijk beleid

De uitkomsten van deze onderstaande begrotingen zijn hieronder vergeleken met de tabel 10 van het rapport, waarin de IIT onderdeel is (paragraaf 4.3, pagina 27). Hiermee is zichtbaar met welke bedragen het gemeentelijke minimabeleid bijdraagt aan de financiele positie van de huishoudens in Zwolle die daarvan gebruik maken.

Verschiltabel tussen resultaten met en zonder gemeentelijke minimabeleid

Huishoudtype	100	110	120	130	140
01. alleenstaande tot AOW-leeftijd	77	77	25	25	0
02. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	25	25	25	25	0
03. paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen	129	129	49	49	0
04. eenoudergezin met 2 jonge kinderen	107	107	91	91	0
05. eenoudergezin met 2 oudere kinderen	257	257	241	241	0
06. paar met 2 oudere kinderen	346	346	266	266	0
07. alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg	95	95	53	53	0
08. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	53	53	53	53	0

Op de volgende pagina staan de tabellen op basis waarvan deze verschiltabel is gemaakt.

De eerste tabel is tabel 10 uit het rapport en bevat resultaten voor huishoudens met gemeentelijke regelingen en de IIT (paragraaf 4.3 pagina 27).

De tweede tabel bevat de uitkomsten van onderstaande begrotingen en geeft het resultaten voor huishoudens zonder gemeentelijke regelingen.

Tabel 10: Overzicht saldo inkomsten min uitgaven per maand, met gemeentelijke beleid inclusief IIT (paragraaf 4.3, op pagina 27)

Huishoudtype	100	110	120	130	140
01. alleenstaande tot AOW-leeftijd	200	232	320	460	555
02. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	422	444	593	694	771
03. paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen	269	341	433	513	544
04. eenoudergezin met 2 jonge kinderen	642	655	721	862	888
05. eenoudergezin met 2 oudere kinderen	479	489	613	753	652
06. paar met 2 oudere kinderen	406	476	567	648	457
07. alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg	117	149	247	387	454
08. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	297	355	468	568	564

Resultaten onderstaande begrotingen, begrotingen zonder gemeentelijke minimabeleid

Huishoudtype	100	110	120	130	140
01. alleenstaande tot AOW-leeftijd	123	155	295	435	555
02. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	397	419	568	669	771
03. paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen	140	212	384	464	544
04. eenoudergezin met 2 jonge kinderen	535	548	630	771	888
05. eenoudergezin met 2 oudere kinderen	222	232	372	512	652
06. paar met 2 oudere kinderen	60	130	301	382	457
07. alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg	22	54	194	334	454
08. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	244	302	415	515	564

1. alleenstaande tot AOW-leeftijd

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	1.402	1.542	1.682	1.822	1.962
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	435	435	435	435	416
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**1.967**	**2.107**	**2.247**	**2.387**	**2.507**
VASTE LASTEN					
Huur	713	713	713	713	713
Energie	147	147	147	147	147
Water	18	18	18	18	18
Lokale lasten	2	41	41	41	41
Telecom	64	64	64	64	64
Zorgverzekering	180	180	180	180	180
Overige verzekeringen	27	27	27	27	27
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	4	4	4	4	4
Vervoer	22	22	22	22	22
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.177**	**1.285**	**1.285**	**1.285**	**1.285**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	62	62	62	62	62
Inboedel	89	89	89	89	89
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	6	6	6	6	6
Eigen risico	32	32	32	32	32
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**221**	**221**	**221**	**221**	**221**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	274	274	274	274	274
Was- en schoonmaakartikelen	6	6	6	6	6
Persoonlijke verzorging	28	28	28	28	28
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	6	6	6	6	6
Totaal huishoudelijke uitgaven	**314**	**314**	**314**	**314**	**314**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	132	132	132	132	132
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**1.844**	**1.952**	**1.952**	**1.952**	**1.952**
Saldo inkomsten min uitgaven	**123**	**155**	**295**	**435**	**555**

2. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	1.660	1.721	1.878	2.034	2.191
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	435	435	428	373	318
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**2.225**	**2.286**	**2.435**	**2.536**	**2.638**
VASTE LASTEN					
Huur	713	713	713	713	713
Energie	159	159	159	159	159
Water	18	18	18	18	18
Lokale lasten	2	41	41	41	41
Telecom	64	64	64	64	64
Zorgverzekering	180	180	180	180	180
Overige verzekeringen	15	15	15	15	15
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	4	4	4	4	4
Vervoer	19	19	19	19	19
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	0	0	0	0
Totaal vaste lasten	**1.174**	**1.213**	**1.213**	**1.213**	**1.213**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	62	62	62	62	62
Inboedel	89	89	89	89	89
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	9	9	9	9	9
Eigen risico	32	32	32	32	32
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**224**	**224**	**224**	**224**	**224**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	266	266	266	266	266
Was- en schoonmaakartikelen	6	6	6	6	6
Persoonlijke verzorging	26	26	26	26	26
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	6	6	6	6	6
Totaal huishoudelijke uitgaven	**304**	**304**	**304**	**304**	**304**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	126	126	126	126	126
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**1.828**	**1.867**	**1.867**	**1.867**	**1.867**
Saldo inkomsten min uitgaven	**397**	**419**	**568**	**669**	**771**

3. paar tot AOW-leeftijd zonder kinderen

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	2.002	2.202	2.403	2.603	2.803
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	247	247	223	177	131
Huurtoeslag	437	437	431	358	284
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**2.686**	**2.886**	**3.058**	**3.138**	**3.218**
VASTE LASTEN					
Huur	713	713	713	713	713
Energie	165	165	165	165	165
Water	22	22	22	22	22
Lokale lasten	0	59	59	59	59
Telecom	73	73	73	73	73
Zorgverzekering	361	361	361	361	361
Overige verzekeringen	43	43	43	43	43
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	10	10	10	10	10
Vervoer	45	45	45	45	45
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.432**	**1.560**	**1.560**	**1.560**	**1.560**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	125	125	125	125	125
Inboedel	100	100	100	100	100
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	11	11	11	11	11
Eigen risico	64	64	64	64	64
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**332**	**332**	**332**	**332**	**332**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	498	498	498	498	498
Was- en schoonmaakartikelen	7	7	7	7	7
Persoonlijke verzorging	55	55	55	55	55
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	7	7	7	7	7
Totaal huishoudelijke uitgaven	**567**	**567**	**567**	**567**	**567**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	215	215	215	215	215
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**2.546**	**2.674**	**2.674**	**2.674**	**2.674**
Saldo inkomsten min uitgaven	**140**	**212**	**384**	**464**	**544**

4. eenoudergezin met 2 jonge kinderen

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	1.402	1.502	1.636	1.769	1.902
Voorlopige aanslag	0	40	46	53	60
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	470	470	470	470	470
Kinderbijslag	197	197	197	197	197
Kindgebonden budget	715	715	715	715	715
Kinderopvangtoeslag	323	1.096	1.644	1.644	2.192
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**3.236**	**4.149**	**4.836**	**4.977**	**5.665**
VASTE LASTEN					
Huur	764	764	764	764	764
Energie	205	205	205	205	205
Water	26	26	26	26	26
Lokale lasten	0	26	61	61	61
Telecom	64	64	64	64	64
Zorgverzekering	180	180	180	180	180
Overige verzekeringen	34	34	34	34	34
Onderwijs	15	15	15	15	15
Kinderopvang	337	1.142	1.712	1.712	2.283
Contributies en abonnementen	4	4	4	4	4
Vervoer	34	34	34	34	34
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.663**	**2.563**	**3.168**	**3.168**	**3.739**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	132	132	132	132	132
Inboedel	110	110	110	110	110
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	6	6	6	6	6
Eigen risico	32	32	32	32	32
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**312**	**312**	**312**	**312**	**312**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	406	406	406	406	406
Was- en schoonmaakartikelen	7	7	7	7	7
Persoonlijke verzorging	64	64	64	64	64
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	8	8	8	8	8
Totaal huishoudelijke uitgaven	**485**	**485**	**485**	**485**	**485**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	241	241	241	241	241
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**2.701**	**3.601**	**4.206**	**4.206**	**4.777**
Saldo inkomsten min uitgaven	**535**	**548**	**630**	**771**	**888**

5. eenoudergezin met 2 oudere kinderen

uitgavenposten	100	110	120	130	140
INKOMEN					
Netto inkomen	1.402	1.542	1.682	1.822	1.962
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	470	470	470	470	470
Kinderbijslag	281	281	281	281	281
Kindgebonden budget	855	855	855	855	855
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**3.138**	**3.278**	**3.418**	**3.558**	**3.698**
VASTE LASTEN					
Huur	764	764	764	764	764
Energie	205	205	205	205	205
Water	26	26	26	26	26
Lokale lasten	0	61	61	61	61
Telecom	83	83	83	83	83
Zorgverzekering	180	180	180	180	180
Overige verzekeringen	34	34	34	34	34
Onderwijs	144	144	144	144	144
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	4	4	4	4	4
Vervoer	67	67	67	67	67
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.507**	**1.637**	**1.637**	**1.637**	**1.637**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	194	194	194	194	194
Inboedel	120	120	120	120	120
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	6	6	6	6	6
Eigen risico	32	32	32	32	32
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**384**	**384**	**384**	**384**	**384**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	635	635	635	635	635
Was- en schoonmaakartikelen	7	7	7	7	7
Persoonlijke verzorging	83	83	83	83	83
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	8	8	8	8	8
Totaal huishoudelijke uitgaven	**733**	**733**	**733**	**733**	**733**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	292	292	292	292	292
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**2.916**	**3.046**	**3.046**	**3.046**	**3.046**
Saldo inkomsten min uitgaven	**222**	**232**	**372**	**512**	**652**

6. paar met 2 oudere kinderen

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	2.002	2.202	2.403	2.603	2.803
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	247	247	223	177	131
Huurtoeslag	470	470	465	391	317
Kinderbijslag	281	281	281	281	281
Kindgebonden budget	571	571	571	571	566
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**3.571**	**3.771**	**3.942**	**4.023**	**4.098**
VASTE LASTEN					
Huur	764	764	764	764	764
Energie	218	218	218	218	218
Water	32	32	32	32	32
Lokale lasten	2	63	63	63	63
Telecom	92	92	92	92	92
Zorgverzekering	361	361	361	361	361
Overige verzekeringen	48	48	48	48	48
Onderwijs	144	144	144	144	144
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	10	10	10	10	10
Vervoer	90	90	90	90	90
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.761**	**1.891**	**1.891**	**1.891**	**1.891**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	257	257	257	257	257
Inboedel	134	134	134	134	134
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	11	11	11	11	11
Eigen risico	64	64	64	64	64
Eigen betalingen zorg	0	0	0	0	0
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**498**	**498**	**498**	**498**	**498**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	747	747	747	747	747
Was- en schoonmaakartikelen	8	8	8	8	8
Persoonlijke verzorging	111	111	111	111	111
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	11	11	11	11	11
Totaal huishoudelijke uitgaven	**877**	**877**	**877**	**877**	**877**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	375	375	375	375	375
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**3.511**	**3.641**	**3.641**	**3.641**	**3.641**
Saldo inkomsten min uitgaven	**60**	**130**	**301**	**382**	**457**

7. alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg

uitgavenposten	100	110	120	130	140
INKOMEN					
Netto inkomen	1.402	1.542	1.682	1.822	1.962
Voorlopige aanslag	0	0	0	0	0
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	435	435	435	435	416
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**1.967**	**2.107**	**2.247**	**2.387**	**2.507**
VASTE LASTEN					
Huur	713	713	713	713	713
Energie	147	147	147	147	147
Water	18	18	18	18	18
Lokale lasten	2	41	41	41	41
Telecom	64	64	64	64	64
Zorgverzekering	209	209	209	209	209
Overige verzekeringen	27	27	27	27	27
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	7	7	7	7	7
Vervoer	26	26	26	26	26
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	69	69	69	69
Totaal vaste lasten	**1.213**	**1.321**	**1.321**	**1.321**	**1.321**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	62	62	62	62	62
Inboedel	89	89	89	89	89
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	6	6	6	6	6
Eigen risico	32	32	32	32	32
Eigen betalingen zorg	40	40	40	40	40
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	274	274	274	274	274
Was- en schoonmaakartikelen	6	6	6	6	6
Persoonlijke verzorging	28	28	28	28	28
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	6	6	6	6	6
Totaal huishoudelijke uitgaven	**314**	**314**	**314**	**314**	**314**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	157	157	157	157	157
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**1.945**	**2.053**	**2.053**	**2.053**	**2.053**
Saldo inkomsten min uitgaven	**22**	**54**	**194**	**334**	**454**

8. alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg

uitgavenposten	**100**	**110**	**120**	**130**	**140**
INKOMEN					
Netto inkomen	1.660	1.721	1.878	2.034	2.191
Voorlopige aanslag	14	13	13	12	12
Zorgtoeslag	129	129	129	129	129
Huurtoeslag	462	462	454	400	345
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Lokale tegemoetkomingen	0	0	0	0	0
Netto besteedbaar inkomen	**2.265**	**2.325**	**2.475**	**2.575**	**2.677**
VASTE LASTEN					
Huur	804	804	804	804	804
Energie	159	159	159	159	177
Water	18	18	18	18	18
Lokale lasten	2	4	41	41	41
Telecom	64	64	64	64	64
Zorgverzekering	196	196	196	196	196
Overige verzekeringen	17	17	17	17	17
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	7	7	7	7	7
Vervoer	16	16	16	16	16
Levensonderhoud anderen	0	0	0	0	0
Betalingsverplichtingen	0	0	0	0	0
Werkgerelateerde kosten	0	0	0	0	0
Totaal vaste lasten	**1.283**	**1.285**	**1.322**	**1.322**	**1.340**
RESERVERINGSUITGAVEN					
Kleding	62	62	62	62	93
Inboedel	89	89	89	89	89
Onderhoud	32	32	32	32	32
Zelfzorgmiddelen	9	9	9	9	9
Eigen risico	32	32	32	32	32
Eigen betalingen zorg	52	52	52	52	52
Vrijetijdsuitgaven	0	0	0	0	0
Totaal reserveringsuitgaven	**276**	**276**	**276**	**276**	**307**
HUISHOUDELIJKE UITGAVEN					
Voeding	266	266	266	266	266
Was- en schoonmaakartikelen	6	6	6	6	10
Persoonlijke verzorging	26	26	26	26	26
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0	0
Huisdieren	0	0	0	0	0
Roken	0	0	0	0	0
Diversen	6	6	6	6	6
Totaal huishoudelijke uitgaven	**304**	**304**	**304**	**304**	**308**
SOCIALE PARTICIPATIE					
Sociale participatie	158	158	158	158	158
TOTAAL					
Totaal uitgaven	**2.021**	**2.023**	**2.060**	**2.060**	**2.113**
Saldo inkomsten min uitgaven	**244**	**302**	**415**	**515**	**564**

Blauwe accent: deze inkomsten zijn via de Belastingdienst en zullen veranderen op basis van daadwerkelijke uitgaven. Is hier niet aangepast. Maar zullen mogelijk hoger worden omdat de uitgaven hoger zijn.
Groen accent: deze bedragen zijn berekend op basis van bijzondere bijstand regels gemeente Zwolle. Als dit ook komt te vervallen zullen deze bedragen veranderen in het bedrag in de vijfde kolom.